

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Moties.....	5
Moties	7
Programma's	17
Veiligheid.....	19
Sociaal Domein	23
Vitale en aantrekkelijke stad	29
Mobiliteit	33
Ruimtelijke en Economische ontwikkeling	37
Openbare ruimte	41
Onderwijs	45
Inwoners en Bestuur	49
Paragrafen	51
C. Onderhoud kapitaalgoederen.....	53
E. Bedrijfsvoering	55
H. Grote projecten	59
Ombuigingen en bezuinigingen	61
Ombuigingen en bezuinigingen	63
Financiële stand van zaken	67
Financiële stand van zaken	69

Besluitvorming	79
Besluitvorming	81
Bijlagen	83
Bijlage 1: Financiële mutaties	85
Bijlage 2: Overzicht lopende bezuinigingen	89
Bijlage 3: Stand van zaken Sociaal Domein	95

Inleiding

Aan de raad

Voor u ligt de tweede voortgangsrapportage van de begroting van 2019. Deze rapportage beslaat de periode mei-september 2019.

U vindt in deze voortgangsrapportage alleen de afwijkingen in de voortgang van de voorgenomen activiteiten voor 2019 qua planning, inhoud en/of financiën en de eventuele consequenties daarvan. Geen bericht is dus in dit geval goed bericht: als er niets gemeld wordt, betekent dat, dat de voorgenomen activiteit volgens planning is of wordt uitgevoerd.

Verder wordt, indien van toepassing, melding gemaakt van nieuwe (beleids)ontwikkelingen die zich na de vaststelling van de begroting hebben voorgedaan.

In deze voortgangsrapportage vindt u de stand van zaken van de door u vastgestelde moties die nog in behandeling zijn en/of die worden “gevolgd” en waar iets over te melden valt.

Wij geven u met deze voortgangsrapportage daarnaast inzicht in de actuele stand van zaken van de eerder vastgestelde bezuinigingen en onze financiële positie dit jaar. Hieruit blijkt dat we een tekort verwachten over 2019 van ruim € 1,9 miljoen: in de 1e voortgangsrapportage was dat ruim € 0,6 miljoen, daar komt nu bijna € 1,3 miljoen bij. De oorzaken hiervan liggen in het verlengde van ontwikkelingen die we al een tijdje vaststellen: hogere kosten sociaal domein, extra taken die op ons af komen en een lagere algemene uitkering. In de begroting 2020 hebben we deze ontwikkelingen ook onderkend en bieden we deze het hoofd via de maatregelen uit Tiel in Evenwicht. Voor 2019 bieden deze maatregelen echter helaas nog geen oplossing.

College van Burgemeester en Wethouders.

Moties

Moties

Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u de stand van zaken van de uitvoering van de door de raad aangenomen moties die nog niet zijn afgehandeld. Gerapporteerd wordt in de volgorde van de raadsvergaderingen waarin de moties aan de orde zijn geweest.

Uitwerking van de moties

Datum raadsvergadering: 16-7-2014

Motie: Vertrouwenspersoon

Namens: PvdB, PvdA, GroenLinks, ChristenUnie, Sociaal Tiel

Stand van zaken: De pilot in de gemeente Lingewaard wordt gevolgd. De evaluatie van deze pilot vindt eind 2019 plaats.

Datum raadsvergadering: 11-12-2014

Motie: Grip op decentralisaties

Namens: PvdB

Stand van zaken: Halfjaarlijks wordt bij de voortgangsrapportage gerapporteerd over de uitvoering van de Jeugdwet, Wmo en Bijzondere Bijstand op het gebied van planning, financiële positie, risico's en bereikte resultaten. We beschouwen de motie daarmee als afgedaan.

Datum raadsvergadering: 11-11-2015

Motie:	Aanleg glasvezel
Namens:	CDA, VVD, D66, PvdA, ProTiel en ChristenUnie
Stand van zaken:	Op 18 september 2019 heeft de raad ingestemd met het voornemen van het college om een gemeenschappelijke regeling in te stellen voor de aanleg van een glasvezelnetwerk voor de adressen in de zogenaamde 'witte gebieden'. Dit zijn adressen die momenteel een breedbandsnelheid hebben die onder de Europese norm ligt. Hiermee is een belangrijke stap genomen om te bereiken dat alle adressen in de regio Rivierenland voldoende breedbandcapaciteit hebben en voldoen aan de Europese norm. Daarnaast vinden gesprekken plaats met marktpartijen over het optimaliseren van de breedbandcapaciteit in de hoofdkernen. Met deze ontwikkeling is invulling gegeven aan de motie om in samenwerking met andere omliggende gemeenten initiatieven te stimuleren die leiden tot een regiobrede aansluiting op het glasvezel/breedbandnetwerk, hoofdkernen en buitengebied in regio Rivierenland; we beschouwen de motie als afgedaan.

Datum raadsvergadering: 16-11-2016

Motie:	Sociale wijkteams
Namens:	OD16, ChristenUnie, PvdB, PvdA, Sociaal Tiel
Stand van zaken:	De motie is afgerond op het moment dat de bespreeknota Sociale wijkteams is behandeld in de Commissie Samenleving. Met de Sociale poort Tiel is er nu (2019) een uitwerking gestart om te komen tot een integrale toegang voor 0-100 jaar in Tiel.

Datum raadsvergadering: 21-12-2016

Motie:	Geluksbudget
Namens:	ChristenUnie, Sociaal Tiel, VVD, PvdB, ProTiel, OD16, GroenLinks, CDA
Stand van zaken:	Na onderzoek is gebleken dat de motie Geluksbudget juridisch in deze vorm moeilijk is uit te voeren. Bovendien zijn er geen middelen voor beschikbaar, gezien de noodzakelijke bezuinigingen. Dat wil echter niet zeggen dat de gemeente geluk van inwoners niet centraal stelt. In al ons beleid en uitvoering gaan wij u van de kwaliteit van leven van onze inwoners. Voor de meest kwetsbare inwoners hebben wij specifiek beleid, zoals de tegemoetkoming meerkosten chronisch zieken en gehandicapten. We beschouwen de motie daarmee als afgedaan.

Datum raadsvergadering: 17-5-2017

Motie: Industrieweg - Brandstofverkooppunt milieuvriendelijk

Namens: CU, Groen Links

Stand van zaken: Aan de beoogd exploitant Van Dijkhuizen is verzocht de mogelijkheden te onderzoeken voor milieuvriendelijke maatregelen. Mede naar aanleiding daarvan heeft Van Dijkhuizen aangegeven dat hij er van is doordrongen dat het maatschappelijk belang gediend wordt door duurzame materialen en initiatieven te gebruiken bij de ontwikkeling van nieuwbouw. Voor de nieuwbouw van het tankstation aan de Industrieweg/Staartsestraat worden er haalbaarheidsstudies verricht naar onder andere de volgende thema's;- PV zonnepanelen op de daken, maar dan naast terug leveren ook een "eigen" accu-systeem waarmee je alle (bijv. 24 volt) verlichting van het tankstation kunt verzorgen.- Lozen van hemelwaterafvoer. (van de daken) op eigen terrein middels een aan te leggen retentievijver. Al het groen op het terrein besproeien met water uit de retentievijver.- Mogelijkheden recycling van waswater roll-over en eventueel de handwasplaatsen in combinatie met duurzame milieuvriendelijke / biologisch afbreekbare zeep. Het recycled water gebruiken voor bijv. onderwasser voor de voertuigen.- E-tanker komt er op het station, maar de haalbaarheid capaciteit voor "traag" dan wel "snel" laden lopen nog.- Het toepassen van duurzame bouwmaterialen zoals houtsoorten uit duurzaam onderhouden bossen (geen / nauwelijks gebruik van tropische houtsoorten, maar de Europese houtsoorten).- Het toepassen van gerecycled puin in betonnen constructie(s).- Het toepassen van hoogwaardigere staalsoorten zodat er dunner geconstrueerd kan worden. Minder kilo's staal = minder CO2 footprint.- Keuze om Waterstof tanken mogelijk te maken op het tankstation. "Al dan niet" zelf produceren of laten aanleveren vanuit de industrie (industrie = vaak wel met grijze stroom opgewekt).

Motie: VVV-kiosk

Namens: Pro Tiel, VVD, Sociaal Tiel, OD16

Stand van zaken: Stichting Stadsherstel sluit een huurovereenkomst met een huurder/exploitant voor de kiosk. Het herstel van de kiosk in de oorspronkelijke staat kan daarna starten.

Datum raadsvergadering: 28-6-2017

Motie: Veteranendag
Namens: VVD
Stand van zaken: In 2019 is op 22 juni een Tielse Veteranendag georganiseerd. Dit evenement werd voor het tweede jaar op rij samen met de Veteranenverenigingen georganiseerd. Er waren ruim 140 gasten en er was een optreden van een Militaire Kapel. Ook in 2020 zal er een Tielse Veteranendag georganiseerd worden, op zaterdag 13 juni. De Tielse Veteranendag wordt een jaarlijks terugkerend evenement. Hiermee wordt aan de inhoud van deze motie gehoor gegeven en kan deze als afgehandeld worden betiteld.

Datum raadsvergadering: 8-11-2017

Motie: Ruim baan voor de fiets
Namens: Groen Links
Stand van zaken: Op 22 mei 2019 heeft de Raad het meerjarenprogramma Tiel Fietsvriendelijk vastgesteld. We beschouwen de motie daarmee als afgedaan.

Motie: Aansluiting experiment gereguleerde wietteelt
Namens: volledige Raad
Stand van zaken: Hoewel de gemeente Tiel zich heeft aangemeld voor het experiment wietteelt is bekend geworden dat Tiel niet tot de deelnemende gemeenten behoort. Mogelijk wordt Tiel nog wel aangewezen als controlegemeente. Er komt wel een onderzoek naar verplaatsing van de coffeeshops. We beschouwen de motie daarmee als afgedaan.

Motie: Bestuurlijke termijnkalender
Namens: ChristenUnie, OD16, Sociaal Tiel

Stand van zaken: De verbetering van de termijnkalender is een continu proces. Het blijkt lastig om een jaar van tevoren een planning op te stellen, omdat er veel actuele en ad hocbesluiten genomen moeten worden die niet te plannen zijn. Uitvoering van deze motie vindt plaats: er zijn gesprekken geweest met raadsleden, er zijn sessies om het ambtelijk-bestuurlijke proces LEAN te maken en er wordt via de portefeuillehoudersoverleggen gestuurd op invulling van de termijnkalender.

Datum raadsvergadering: 27-6-2018

Motie: Publiceren moties en amendementen

Namens: PvdB, VVD, PvdA

Stand van zaken: De in 2019 ingediende en aangenomen moties zijn gepubliceerd op de website. Op dit moment is de griffie in samenwerking met enkele raadsleden en de griffie van Culemborg bezig met de aanbesteding van het nieuwe raadsinformatiesysteem. Er is specifiek aandacht voor het publiceren van moties en amendementen. De verwacht is dat in maart 2020 het nieuwe raadsinformatiesysteem live gaat. Bij de aanbesteding van het nieuwe raadsinformatiesysteem in 2019 is van de zijde van de griffie aandacht worden voor de vindbaarheid van moties en amendementen.

Motie: Wijkshouwen

Namens: alle partijen

Stand van zaken: Voorjaar 2019 is het voorstel Kijk in de Wijk aangenomen. Vanaf de zomer wordt dit voorstel uitgevoerd. Er is een jaarplanning gemaakt. Er is al één geweest in Zennewijnen. Op dit moment wordt een Kijk in de Wijk in Kapel Avezaath en Wadenhoijen voorbereid. Raadsleden bereiden mee voor. Na een jaar (zomer 2020) wordt e.e.a. geëvalueerd.

Datum raadsvergadering: 29-8-2018

Motie: Tiel kinderpardongemeente

Namens: PVDA Tiel, CDA, Pro tiel, D'66, Groen Links, PvdB

Stand van zaken: Het college van B&W heeft een brief gestuurd aan de staatssecretaris met daarin het verzoek om een oplossing te zoeken voor kinderen die hier geworteld zijn. We hebben een reactie van de staatssecretaris gehad. Deze brief is naar u gestuurd. U heeft bij de brief van de staatssecretaris ook een toelichting ontvangen van het van het college over het nieuwe rijks beleid rond kinderen en het wel of geen verblijfsstatus geven van deze kinderen. We beschouwen de motie daarmee als afgedaan.

Datum raadsvergadering: 17-10-2018

Motie: Herdenking 15 augustus

Namens: ProTiel, CU, CDA, Groen Links, VVD

Stand van zaken: Het vlaggenprotocol op 15 augustus wordt al jaren in Tiel gevolgd en dit zal worden voortgezet. Op 4 mei 2019 is het nieuwe KNIL monument tijdens de jaarlijkse dodenherdenking onder grote belangstelling onthuld. De Molukse gemeenschap in Tiel en daarbuiten was speciaal voor deze herdenking uitgenodigd. Dit was het eerste van 3 initiatieven van de Molukse Werkgroep KNIL eerbetoon dat is gerealiseerd. Deze initiatieven zijn in samenwerking met de Molukse werkgroep KNIL-eerbetoon gekozen. Ook de overige 2 (informatieborden en een wandelapp) zullen gerealiseerd worden. Hiertoe zijn inmiddels de eerste gesprekken met de initiatiefnemers ingepland. Gekeken wordt of er wellicht mogelijkheden zijn om deze 2 initiatieven te combineren.

Motie: Jaarthema 2019 sport en bewegen

Namens: alle fracties

Stand van zaken: De motie is uitgevoerd. De raadswerkgroep binnensport bestaat uit vertegenwoordigers van alle partijen. Doel van deze werkgroep is vorm te geven aan het gekozen jaardoel: Sport en bewegen. Het doel is om zo veel mogelijk mensen in beweging te krijgen (en te houden). De raadswerkgroep heeft concrete bijdrages geleverd aan de beweegmarkt voor ouderen en nieuwe sportinitiatieven, maar ook actief meegedacht hoe sport- en bewegen actiever gepromoot kan worden.

Datum raadsvergadering: 14-11-2018

Motie: Armoedepact

Namens:	D66
Stand van zaken:	Op 16 april 2019 is het armoedepact 'Van Armoede naar Beter' ondertekent door ca 50 organisaties uit Tiel en omgeving (inclusief de gemeente Tiel). Deelnemende organisaties van het Armoedepact hebben de ambitie om samen te werken en zo met elkaar armoede en schulden in Tiel terug te dringen en te voorkomen.
Motie:	Prikkelarme kermis
Namens:	D66, CU, CDA, ProTiel
Stand van zaken:	Er zijn gesprekken geweest met de kermisexploitanten met de vraag of ze willen meewerken aan een (gedeeltelijk) prikkelarme kermis. Ze hebben deze bereidheid uitgesproken.
Motie:	Sociaal kapitaal
Namens:	Kleurrijk
Stand van zaken:	Het aanboren en benutten van sociaal kapitaal in Tiel is (steeds meer) onderdeel van de werkwijze in Tiel. Denk aan de Spiegelgroep, de werkwijze van de wijkregisseurs, het Tiels Kompas voor samenspel. In Trots op Tiel en de Tielse Uitdaging faciliteert de gemeente het benutten van sociaal kapitaal door sociaal kapitaal. Een apart projectplan en projectgroep vragen waarschijnlijk meer inzet van de ambtelijke capaciteit dan de meeropbrengst rechtvaardigt. We beschouwen de motie daarmee als afgedaan.
Motie:	Stadspromotie
Namens:	PvdA, PvdB, VVD, CDA, CU
Stand van zaken:	Op dit moment werken we aan een bespreeknota Stadspromotie, die we in november aan u willen voorleggen. Dit bevat een advies over de invulling van de positionering van Tiel inclusief een organisatie/samenwerkingsvoorstel voor Stadspromotie/citymarketing waarmee de gemeente Tiel samen met betrokken partijen uitvoering kan geven aan Stadspromotie als integraal onderdeel van de verschillende beleidsdomeinen en thema's. Hierbij wordt de koppeling gemaakt tussen het overkoepelende merk (branding), product en productontwikkeling (citymaking) en werving en promotie (citymarketing)

Motie: Verbieden gemotoriseerd verkeer winkelpromenade
Namens: VVD
Stand van zaken: Naar aanleiding van de motie is de handhaving op het verbod voor bromfietsen in de promenade geïntensiveerd. We beschouwen de motie daarmee als afgehandeld.

Datum raadsvergadering: 20-3-2019

Motie: Lachgas
Namens: raadsbreed aangenomen motie
Stand van zaken: Is meegenomen in voorstel tot vaststelling APV 2019 (raad 16 oktober 2019, treedt in werking 1 januari 2020). We beschouwen de motie hiermee als afgedaan.

Motie: Plastic afval
Namens: GroenLinks, ChristenUnie, D66, ProTiel, Kleurrijk Tiel, CDA, PvdA
Stand van zaken: De planning is om nog dit jaar een Plan van Aanpak zwerfvuil 2020-2022 aan de raad voor te leggen, als opvolger van het Plan van Aanpak 2015-2019. Een aantal acties uit de motie heeft een verband met de acties uit dit Plan van Aanpak. Het ligt hiermee voor de hand de (inhoud van de) motie onderdeel van het nieuwe Plan van Aanpak te laten uitmaken.

Datum raadsvergadering: 19-6-2019

Motie: Grip op samenwerkingsverbanden - synchroniseren agenda's
Namens: alle fracties

Stand van zaken:	23 september 2019 heeft de griffierskring Rivierenland een tussenbericht gestuurd inzake de uitvoering van de motie. De griffiers hebben gesprekken gevoerd met een zestal directies van Gemeenschappelijke Regelingen in het werkgebied. Een concrete afspraak is dat alle raden in de regio in de derde week van juni 2020 besluitvormende raadsvergaderingen houden over met name de zienswijzen op de begrotingen van deze Gemeenschappelijke Regelingen.
Motie:	Transparantie gemeenschappelijke regelingen
Namens:	alle fracties
Stand van zaken:	23 september 2019 heeft de griffierskring Rivierenland een tussenbericht gestuurd inzake de uitvoering van de motie. De griffiers hebben gesprekken gevoerd met een zestal directies van Gemeenschappelijke Regelingen in het werkgebied. Een concrete afspraak is dat vanuit de verschillende GR-en besluitenlijsten sneller openbaar gemaakt zullen worden.
Motie:	Grip op samenwerkingsverbanden - informatievoorziening vanuit het college
Namens:	alle fracties
Stand van zaken:	In diverse gremia wordt het onderwerp Grip op GR-en momenteel opgepakt. Er komt een structuur om de input van regiocoördinatoren, controllers en griffiers af te stemmen.
Motie:	Grip op samenwerkingsverbanden - initiatief raadskring Regio Rivierenland
Namens:	alle fracties
Stand van zaken:	Deze motie behoefte nog nadere discussie in regionaal verband. Niet alle raden hebben de motie overgenomen. Die initiatiefgroep van raadsleden (voor Tiel P. Elferink) beraadt zich nog op de situatie.
Motie:	Noodzaak aanpassing rekenmethode accres Algemene bijdrage
Namens:	alle partijen

Stand van zaken: Inmiddels is de systematiek ook op landelijk niveau ter discussie gesteld. Wij zullen in een brief aan de minister bij deze ontwikkelingen aanhaken.

Datum raadsvergadering: 26-6-2019

Motie: Cruyff Court

Namens: PvdA, PvdB, VVD

Stand van zaken: Er komt per november 2019 een informatienota naar de raad. Op dit moment wordt er, in overleg met de Cruyff Foundation gezocht naar financiën. Er is nog geen reden om aan te nemen dat het Cruyff Court op korte termijn gesloten moet worden, of dat de samenwerking met het Cruyff Court wordt gestopt.

Programma's

Programma 1

Veiligheid

Welke (nieuwe) beleidsontwikkelingen zijn er?

2019 is het eerste jaar van de nieuwe cyclus Meerjarenprogramma veiligheid 2019-2022.

Gedurende de looptijd van het meerjarenprogramma zijn een aantal prioriteiten benoemd; Aanpak ondermijning, verkeersveiligheid, aanpak problematiek kwetsbare personen (jeugd en verwarde personen) en aanpak problematiek rond arbeidsmigranten. Daarnaast hebben we in 2019 extra aandacht voor het afstemmen van veiligheid en zorg op elkaar.

Daarnaast is recent door de Raad aangegeven dat het onderzoek naar verplaatsing coffeeshops versneld moet worden opgepakt.

Voor al deze geprioriteerde onderwerpen worden voor zover nodig actieplannen opgesteld.

We hebben de laatste jaren mooie resultaten geboekt en het totaal aantal misdrijven, en in het bijzonder het aantal woninginbraken, is fors gedaald (85% t.o.v. 2013)

Het aantal woninginbraken daalt in 2019 verder.

Wel zien we bij een aantal andere delicten een toename van het aantal strafbare feiten. Samen met de politie maken we een analyse van de mogelijke oorzaken en bespreken we mogelijkheden om deze negatieve trend weer positief om te bouwen.

Ondermijning.

Binnen het IGP (inter gemeentelijk project) worden actuele casussen opgepakt.

Een bewustwordingssessie ondermijning voor het personeel is georganiseerd. Recent is door het RIEC (regionaal informatie en expertisecentrum) een actueel ondermijningsbeeld opgeleverd. Op dit moment wordt dit omgezet in een actieplan. 26 november wordt een avond georganiseerd in het veiligheidshuis waar we met de Raad het ondermijningsbeeld en plan van aanpak bespreken.

Verkeersveiligheid.

In het eerste kwartaal is een eerste analyse uitgevoerd. Een actieplan is in ontwikkeling.

Aanpak kwetsbare personen (overlastgevende jongeren en verwarde personen)

Blijft een belangrijke prioriteit waarbij (nieuwe) groepen jongeren gemonitord worden en indien nodig worden opgepakt.

De aanpak van personen met verward gedrag is eveneens een belangrijke prioriteit en binnen het verwarde personen overleg wordt per persoon een integrale aanpak opgezet. Vorig jaar zagen we voor het eerst een daling van het aantal meldingen. In 2019 zien we daarentegen weer een stijging.

Aanpak problematiek arbeidsmigranten

Problematiek rond arbeidsmigranten wordt volgens projectplan opgepakt. Handhaving is verder geïntensiveerd. Met uitzendbureaus zijn/worden afspraken gemaakt. De keuze is: of inschrijven of verblijfsbelasting betalen. Er komt een voorstel (APV) voor een nachtregister met hieraan gekoppeld een bestuurlijke boete bij het niet of onjuist aanleveren van gegevens. Op regionaal niveau is overleg opgestart en wordt een handboek opgesteld. Daarnaast is er nauw overleg met de Provincie en het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties. Er wordt een kader opgesteld voor mogelijke gebundelde huisvesting.

Afstemmen veiligheid en zorg

Een eerste verkenning is uitgevoerd. Hierbij is de zogenaamde 'portalen discussie' van belang. Waar vindt intake plaats en hoe kan een effectieve afstemming van interventies plaatsvinden. Een verdere uitwerking hiervan zal in het najaar vorm krijgen.

Pilot gesloten coffeeshopketen en onderzoek naar verplaatsen coffeeshops

Tiel had zich aangemeld om aan de landelijke pilot deel te nemen. De keus is inmiddels op andere gemeenten gevallen. Wel bestaat de mogelijkheid dat Tiel als controlegemeente in de pilot wordt meegenomen.

Recent is in de Raad afgesproken een onderzoek te doen naar de mogelijkheid van verplaatsen van de coffeeshops uit het centrum naar de buitenrand van Tiel. Een projectleider is inmiddels benoemd die dit jaar een plan van aanpak zal opstellen.

Overlast centrum

Het afgelopen jaar komen er meer signalen binnen over overlast in het centrum, met name rond de coffeeshops en specifiek het gebied rond de Kerkstraat. Samen met de politie kijken we naar een effectieve aanpak hiervan. Handhaving is geïntensiveerd en m.b.t. de Kerkstraat is een integraal plan van aanpak opgesteld. Begin oktober wordt o.a. een camera geplaatst. De kosten van de extra camera (€ 9000) wordt voor een periode van drie jaar binnen de begroting opgenomen.

I.v.m. een tekort aan capaciteit medewerkers veiligheid hebben een aantal activiteiten c.q. projecten (enige) vertraging opgelopen.

Wat doen we dit jaar?

Veiligheid (bron tekst programmabegroting en meerjarenprogramma veiligheid)

Ondermijning:

1. In de eerste helft 2019 is een specifiek programma opgesteld waarin de interventiestrategieën in kaart zijn gebracht en hebben we een keus gemaakt in interventies die effectief zijn (wordt tweede helft 2019)
2. Awareness m.b.t. ondermijning is ontwikkeld
3. Een actueel ondermijningsbeeld van Tiel is vastgesteld
4. Belangrijk hierbij is dat we liever voorkomen dan genezen. Pro-actie en preventie zijn belangrijke uitgangspunten
5. Tegen ondermijnende criminaliteit wordt opgetreden. Het IGP (Inter gemeentelijk project) heeft hier een belangrijke rol in
6. We passen het hennepprotocol en de opgestelde beleidsregel bestuurlijke handhaving art. 13 B Opiumwet toe.
7. M.b.t. coffeeshops wordt aanvullend beleid opgesteld (o.a. overlast rond coffeeshops, onderzoeken mogelijkheid verplaatsen coffeeshops en eventuele deelname aan de landelijke pilot)

Verkeersveiligheid:

1. In de eerste helft 2019 is een specifiek programma opgesteld waarin de interventiestrategieën in kaart zijn gebracht en hebben we een keus gemaakt in interventies die effectief zijn (wordt tweede helft 2019)
2. Ongevalsanalyse en verkeerseducatie is een belangrijke onderlegger voor de te nemen interventies
3. Belangrijk hierbij is dat we liever voorkomen dan genezen. Pro-actie en preventie zijn belangrijke uitgangspunten. Een voorbeeld hiervan is de weginrichting (Project duurzaam veilig)
4. Handhaven van verkeersregels is een belangrijk aandachtspunt
5. Focus op verkeersveiligheid in nabijheid scholen en in de woonomgeving

Aanpak kwetsbare personen

1. In de tweede helft 2019 is een specifiek programma opgesteld waarin de interventiestrategieën in kaart zijn gebracht en hebben we een keus gemaakt in interventies die effectief zijn
2. Het aantal kwetsbare personen is met 10 % afgenomen
3. Overlast is met 10 % afgenomen
4. Belangrijk hierbij is dat we liever voorkomen dan genezen. Pro-actie en preventie zijn belangrijke uitgangspunten
5. Streven naar één plan van aanpak per kwetsbaar persoon

6. We werken integraal en multidisciplinair samen met onze partners.

Aanpak problematiek arbeidsmigranten

1. Inzicht in panden/woningen waar arbeidsmigranten wonen
2. Handhaven van wet- en regelgeving bij illegale en onveilige huisvesting van arbeidsmigranten. Dit geldt ook voor handhaven (paraplu) bestemmingsplan, beleidsregels en huisvestingsverordening. Intensiveren handhaving.
3. Het aanpakken van diegenen (huisjesmelkers en malafide werkgevers) die de huisvesting van arbeidsmigranten organiseren en zich niet als goed werkgever of verhuurder gedragen
4. Goed overleg en samenwerken met bonafide werkgevers en uitzendorganisaties. Onderzoek naar gebundeld huisvestingsconcept
5. Arbeidsmigranten zijn ingeschreven in het BRP of er wordt verblijfsbelasting betaald
6. Het vergroten van de zelfredzaamheid van de arbeidsmigrant en signaleren van zorgaspecten (armoedebestrijding) en deze signalen doorgeleiden naar de daartoe geëigende instanties
7. Beperken van overlast voor de directe woonomgeving
8. Aantasting van bestaande (goedkope) woningvoorraad voorkomen.

Verbinden veiligheid en zorg

1. In de eerste helft 2019 is een specifiek programma opgesteld waarin taken en verantwoordelijkheden zijn beschreven, de interventiestrategieën in kaart zijn gebracht en hebben we een keus gemaakt in interventies die effectief zijn (wordt tweede helft 2019)
2. Binnen de kaders die zijn gegeven wordt zo optimaal mogelijk samengewerkt
3. Dit geldt ook voor het uitwisselen van de benodigde informatie. Indien nodig worden hiervoor protocollen afgesloten
4. De mogelijkheid om te komen tot een gecombineerd zorg- en veiligheidshuis wordt onderzocht
5. Belangrijk hierbij is dat we liever voorkomen dan genezen. Pro-actie en preventie zijn belangrijke uitgangspunten
6. We werken integraal en multidisciplinair samen met onze partners. Burgerparticipatie wordt gestimuleerd.

Programma 2**Sociaal Domein****Welke (nieuwe) beleidsontwikkelingen zijn er?****Beleidskaders**

De beleidskaders sociaal domein zijn niet gewijzigd.

In ontwikkeling zijn:

- de nieuwe verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Tiel;
- gemeentelijke verantwoordelijkheden en taken in het kader van de Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg;
- gemeentelijke verantwoordelijkheden en vervolgaanpak laaggeletterdheid 2020-2024;
- voorbereiding op nieuwe wet inburgering die in werking treedt in 2021.

Sociale Poort Tiel

De gemeente wil haar inwoners ondersteunen met kwalitatief goede én betaalbare zorg. De gemeente moet hierbij zeer doelmatig en doeltreffend met de beschikbare middelen omgaan. Hiervoor stelde het college het plan van aanpak 'Sociale Poort Tiel' op. De 'Sociale Poort Tiel' is een nieuwe, effectieve manier om deze ambities te realiseren.

Het plan van aanpak komt voort uit voorstel 1.17, uit 'Tiel in Evenwicht', (besparing 2e lijn door vereenvoudiging van en investering in 0^e en 1^e lijn). Het plan van aanpak Sociale Poort Tiel brengt een aantal trajecten samen, namelijk:

- motie 'sociale wijkteams 0 – 100' van november 2016
- procesplan toegang sociaal domein van januari 2019
- bezuinigingsmaatregel 1.17; bezuiniging op de 2^e lijn voorzieningen door vereenvoudiging van en investering in de 0^e en 1^e lijn
- aanbevelingen onderzoek LPBL en Significant (onderzoeken naar jeugd)

Dit plan van aanpak sluit aan op de ambities uit het coalitieakkoord: een integrale toegang voor inwoners van alle leeftijden. De richtingen zoals opgenomen in het plan van aanpak sluiten ook aan op de vastgestelde 'Toekomstvisie Tiel'.

Met dit plan van aanpak start het college met de herinrichting van de toegang sociaal domein. Het plan van aanpak wordt komende tijd uitgewerkt langs 3 sporen:

- Spoor 1: Sociale Poort Tiel (het primaire proces), doelmatig en efficiënter inrichten van de onderzoek en toeleiding tot zorg en ondersteuning
- Spoor 2: Voor de Sociale Poort, de inrichting van de 0^e lijn voorzieningen gericht op preventie, zelfredzaamheid en participatie
- Spoor 3: Achter de Sociale Poort, sturing, monitoring en verantwoording

Wat doen we dit jaar?

Langer zelfstandig (thuis-)wonen

Wonen en prestatieafspraken met woningcorporaties

Er wordt gewerkt aan het maken van (nieuwe) prestatieafspraken over woonvormen, waaronder voor bijzondere doelgroepen. De basis hiervoor is gelegd in de nieuwe Woonvisie.

Toename beroep op gemeentelijke ondersteuning bij langer zelfstandig (thuis-)wonen.

In steeds grotere mate zien we dat een van de uitgangspunten van de Wet maatschappelijke ondersteuning, het bevorderen van het langer zelfstandig (thuis-)wonen, wordt gerealiseerd. Een steeds groter wordende groep inwoners doet een beroep op ondersteuning en zorg door de gemeente. De dubbele vergrijzing, meer ouderen én meer ouderen die steeds ouder worden, draagt hier aan bij. De uitgaven om deze ondersteuning te kunnen bieden zien we al meerdere jaren stijgen. In 2019 zet deze stijging zich dermate door dat de geraamde budgetten niet toereikend meer zijn.

Beschermd wonen

De colleges in Rivierenland hebben ingestemd met het voorstel om een regionale coördinator Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang aan te stellen voor de regio Rivierenland. De gemeente Tiel treedt op als penvoerder.

Ontwikkelingen Versis Wmo, aanvullend regiovervoer (basismobiliteit)

In de zomer 2019 zijn aanbestedingen van de opdracht uitvoering Regiecentrale (per 01-01-2020) en een deel van het vervoer per 01-09-2019) afgerond. Opzegging van het contract door de Regiecentrale en een van de vervoerders maakten dat de aanbestedingen (door de Regio Rivierenland) nodig waren.

Het financiële effect van deze aanbestedingen is niet volledig in beeld te brengen. De aanbesteding regiecentrale is "goedkoper" uitgevallen en de aanbesteding Vervoer is "duurder" uitgevallen. De Regio spreekt in haar bestuursrapportage de verwachting uit dat bij Versis kostenstijging aan de orde zal zijn. Een toename van het gebruik van Versis draagt ook bij aan kostenstijging. E.e.a. is nog niet in euro's uit te drukken.

Nieuwe aanbesteding uitvoering Hulp bij het Huishouden

De voorbereidingen op de nieuwe aanbesteding om te komen tot overeenkomsten Hulp bij het Huishouden per 01-01-2021 zijn gestart.

Mantelzorgcompliment

Met de commissie Samenleving is verkend op welke manier het mantelzorgcompliment na 2019 vorm kan krijgen. In het 4e kwartaal van 2019 start de uitvoering van het mantelzorgcompliment 2019.

Sluitende en passende ketens van zorg

Inkoop en contractmanagement Wmo en Jeugd

Het college heeft besloten om een extern onderzoeksbureau opdracht te geven om onderzoek te doen naar de voordelen, nadelen en risico's van het lokaal organiseren van inkoop en contractmanagement Wmo en Jeugd ten opzicht van de huidige regionale afspraken die de gemeente Tiel heeft met de Regio Rivierenland. De resultaten van dit onderzoek worden begin november verwacht. De uitkomsten van dit onderzoek zijn tevens van belang voor de besluitvorming over de continuering van de dienstverleningsovereenkomst inkoop en contractmanagement Wmo-jeugd met de Regio Rivierenland. Deze dienstverleningsovereenkomst eindigt formeel op 31-03-2021 maar wordt gecontinueerd als deze niet voor 1-1-2020 wordt opgezegd.

Evaluatie Dienstverleningsovereenkomst Inkoop en Contractmanagement Regio Rivierenland

De gecontracteerde dienstverlening bij de Regio Rivierenland en de samenwerking tussen de Regio Rivierenland en de 6 deelnemende gemeenten worden geëvalueerd. Eind oktober wordt het rapport verwacht.

Veilig Thuis

Per 1 januari 2019 is de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling aangescherpt. Sinds de invoering van de verbeterde meldcode stijgt het aantal zorgmeldingen bij Veilig Thuis. In januari t/m juli 2018 waren er 114 zorgmeldingen. Van januari t/m juli 2019 waren er 139 zorgmeldingen Veilig Thuis in Tiel. De zorgmeldingen bij Veilig Thuis betreffen zowel jeugd als volwassenen (dus zowel Wmo als Jeugd).

Werken als beste medicijnGoede aansluiting van het arbeidsaanbod op de veranderende vraag naar arbeid

- Er is gezocht naar een goede structurele positionering van het RW/POA als platform voor afstemming en afspraken van werkgevers, werknemers en overheid. Het ondersteuningsbureau is ondergebracht bij de regio Rivierenland.
- Vanuit Werkzaak vindt een strategische discussie plaats tbv. het Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 dat eind 2019 wordt vastgesteld. Op 7 oktober jl. is hierover een informatieve bijeenkomst geweest ook voor raadsleden.

Dienstverlening van Werkzaak aan Tielse werkzoekenden in evenredigheid

- Bij de zienswijze op de conceptbegroting Werkzaak 2020 heeft het college in een aparte brief aangegeven dat men wil onderzoeken of er andere manieren zijn om de Participatie wet uit te voeren. Dat lijkt de enige weg die kan leiden tot kostenbesparingen op dit beleidsveld. Dit onderzoek is uitgevoerd door Berenschot. Hun rapport en advies is afgerond in het 4e kwartaal van 2019. Op basis daarvan vindt een definitieve standpunt bepaling plaats. Het gaat in hoofdzaak om 3 aspecten. Bestuurlijke grip op de GR Werkzaak, redelijke verdeling van de kosten tussen de gemeenten, kostenbesparingen vooral op bedrijfsvoering en het programma Werk.

Vermindering bijstandsvolume = aantal uitkeringen

- Na een volume daling in 2018 met 5,96% is de volume daling in 2019 tot september 1,76%. De daling van het aantal uitkeringen vermindert ten opzichte van voorgaande jaren.

GR Werkzaak

- De concept Bestuursrapportage 2019 van Werkzaak is recent behandeld. Door de raad is een zienswijze ingediend. In financieel perspectief spelen dezelfde factoren als bij de concept begroting 2020. Dit is een nadeel voor de gemeente Tiel. Voor de lopende

begroting Tiel 2019 is dat nadeel ongeveer € 1.6 mln. De bestuursrapportage schept onduidelijkheid of het aantal uitkeringen nu wel of niet daalt. In zijn algemeenheid haalt Werkzaam de gestelde doelen. Alleen detacheringen en groepsplaatsingen blijven achter.

Iedereen doet mee

Oranje balie

Op 27 juni 2019 is de Oranje Balie in het stadhuis feestelijk geopend door onze Wethouder Melissen. Iedereen die moeite heeft met lezen en schrijven kan hier terecht om hun lees- en schrijfvaardigheden te verbeteren.

Armoedepact; Van Armoede naar Beter

Op 16 april jl. hebben ruim 50 organisaties het Tielse Armoedepact ondertekend. Het thema van het Armoedepact is "Van Armoede naar Beter". Het Armoedepact komt voort uit een tweetal moties. Deelnemende organisaties van het Armoedepact hebben de ambitie om samen te werken en zo met elkaar armoede en schulden in Tiel terug te dringen en te voorkomen.

Schuldhelpverlening

In 2018 is het convenant 'Vroegsignalering van schulden Tiel' getekend. Op basis van de tussentijdse resultaten is met alle partners besloten het convenant te verlengen tot december 2020. Vanaf 1 juli 2019 is een pilot gestart, waarbij de schuldhelpverleners samen met maatschappelijk werkers op huisbezoek gaan. In het eerste half jaar is bij ca 50 % van de huisbezoeken bij vroegsignalering een oplossing gevonden of hulp geaccepteerd bij het hervatten van de betalingen. Door in duo's op huisbezoek te gaan, vergroten we de expertise aan de deur. Met deze pilot streven we er naar dat er bij ca 70% een oplossing komt of doorverwijzing plaatsvindt.

Eind 2018 en het eerste kwartaal 2019 is veel tijd geïnvesteerd in de voorlichting over hulp bij schulden, door middel van flyers, berichten in de lokale kranten en presentaties bij maatschappelijke partners. Dit werpt zijn vruchten af. Steeds meer mensen weten de weg naar de gemeentelijke schuldhelpverlening zelfstandig te vinden.

Activering naar participatie

De participatiecoaches bespreken en bekijken hoe we mensen uit de kwetsbare groepen, die specifiek onze aandacht hebben, kunnen verbinden aan initiatieven in de wijk. Dat versterkt hun eigen welbevinden en gezondheid (geluk). De aanpak inclusief een bestandsscreening is geëvalueerd. Gebleken is dat, anders dan werd aangenomen, het grootste deel van de mensen in klantgroep 4 zijn aangewezen op zorg en hulpverlening (345 personen). In mindere mate gaat het direct om activering en participatie (206 personen).

LHBTI

Op 6 juni 2019 was Tiel gastgemeente voor een bijeenkomst voor gemeenten van Gelderland Zuid rond de thema's acceptatie, zichtbaarheid en veiligheid voor LHBTI-ers. Het stokje is overgedragen aan de gemeente Culemborg die volgend jaar een zelfde bijeenkomst organiseert. Sinds 19 september 2019 is Tiel ook regenbooggemeente. Hiermee positioneren we ons gastvrije gemeente voor LHBTI-ers: veilig, weerbaar en zichtbaar.

Inclusie

Dit voorjaar heeft de werkgroep inclusie een schouw gehouden in de binnenstad om te bekijken hoe toegankelijk de Tielse binnenstad is. Bij verschillende projecten is gekeken in hoeverre er rekening is gehouden met mensen met een beperking. Er zijn verschillende gesprekken gevoerd met organisaties om hen te wijzen op de inclusieve aspecten zoals fysieke en sociale toegankelijkheid. Ook is er een bijeenkomst georganiseerd om ook het ambtelijk apparaat bewust te maken van inclusie.

Extra inzet statushouders

Het Rijk heeft, anticiperend op de nieuwe Wet Inburgering vanaf 2021, extra middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen zetten we in Tiel in voor duale trajecten. Dit zijn trajecten waar werk en scholing voor statushouders gecombineerd worden. Ervaring leert dat het leren van de taal beter gaat in het dagelijks leven, op werk en thuis. We zetten daarnaast ook in op ouderschapsondersteuning voor statushouders. Hierdoor kunnen de statushouders ouders hun kinderen beter opvoeden, zonder dat duurdere jeugdhulp nodig is.

Programma 3**Vitale en aantrekkelijke stad****Welke (nieuwe) beleidsontwikkelingen zijn er?****Sport**

De gemeente wil beleid steeds meer in samenspraak met inwoners en andere belanghebbenden bepalen. Zo ook het sportbeleid. Dit stelt hoge eisen aan de ambtelijke organisatie en vraagt meer kwaliteit, ontwikkeling en slagvaardigheid om het bestuur en de inwoners goed te ondersteunen. Op het beleidsveld sport en gezondheid heeft het daar door ziekte, vertrek van collega's, krapte op de arbeidsmarkt en beperkte inzet van een interim adviseur de afgelopen periode aan ontbroken. Hierdoor heeft het opstellen van het nieuwe sportbeleid vertraging opgelopen. Inmiddels zijn een nieuwe beleidsadviseur (gestart 15/9) en regisseur sport (start 1/11), gezondheid en recreatie en toerisme aangenomen. Dat betekent dat taken die in de afgelopen maanden zijn blijven liggen weer kunnen worden opgepakt. Speerpunt daarbij is het opstellen van het sportbeleid. De raad ontvangt in december/januari een informatienota over de voortgang.

Sportakkoord

In juni 2018 is het landelijke sportakkoord gesloten. In 2019 is door het ministerie van VWS geld beschikbaar gesteld om de 6 landelijke ambities lokaal te vertalen. De 6 landelijke ambities zijn: Inclusief sporten en bewegen, Duurzame sportinfrastructuur, Vitale aanbieders, Positieve sportcultuur, Van jong af aan vaardig in bewegen. De zesde ambitie 'Topsport die inspireert' wordt in de loop van 2019 uitgewerkt. Om een lokaal sportakkoord te sluiten heeft het ministerie van VWS middelen beschikbaar gesteld. Uitgangspunt is dat de gemeente niet verantwoordelijk is voor het opstellen van het lokale sportakkoord, maar één van de deelnemers. De verantwoordelijkheid voor het succes ligt bij de deelnemers. Er is voor het sportakkoord € 15.000 beschikbaar gesteld voor het aanstellen van een onafhankelijke sportformateur. Daarnaast is er geld beschikbaar voor een uitvoeringsplan in de jaren 2020 en 2021. Dat geld komt met de mei of september circulaire en de gemeente is het doorgeefluik. In Tiel is de sportformateur aan de slag gegaan met de verenigingen en wordt, als het proces succesvol is doorlopen, per maart 2020 een lokaal sportakkoord opgeleverd met uitvoeringsplan waarvoor ook vanuit het ministerie € 60.000 beschikbaar wordt gesteld (€ 30.000 voor 2020 en € 30.000 voor 2021). Het lokale sportakkoord is een akkoord van de lokale sport en beweegaanbieders.

De gemeente heeft een rol als deelnemer in de gesprekken, maar is niet verantwoordelijk voor het resultaat. De gemeente heeft wel belang bij een goede uitkomst en ondersteunt waar nodig de sportformateur.

Wat doen we dit jaar?

Binnenstad

De locatieadviseur voor de binnenstad probeert leegstand in de binnenstad tegen te gaan door:

- vraag en aanbod bij elkaar te brengen door het trekken van nieuwe ondernemers en door de aanpassingen van bestaande panden
- de transformatie van panden bevorderen van bijv. detailhandel naar andere bestemmingen;
- samenhang en samenwerking in de binnenstad te verbeteren;

We werken aan een promotieboek over de binnenstad van Tiel om hiermee nieuwe ondernemers naar de binnenstad te trekken.

Het proces loopt om te komen tot een verzelfstandigde warenmarkt.

Sport

Tiel Beweegt.

In samenwerking met betrokken sport- en beweegaanbieders zijn plannen gemaakt om het sport- en beweegaanbod zo laagdrempelig mogelijk te maken. Tiel Beweegt is het platform waarop verschillende initiatieven samenkomen. In samenwerking met de relevante partners is de website www.tielbeweegt.nl gelanceerd om een overzicht te geven van alle sport- en beweegmogelijkheden in Tiel overzichtelijk weer te geven.

Beweegmarkt voor ouderen.

In samenwerking met de stichting Alzheimer Rivierenland is de beweegmarkt voor ouderen gehouden. Een markt waar sport- en beweegaanbieders zich konden presenteren aan ouderen.

Tielse Diabetes Challenge.

In samenwerking met de bas van de Goor Foundation is de Tielse Diabetes Challenge opgezet en uitgevoerd. Een project waarbij diabetes patiënten gestimuleerd worden om door middel van wandelen meer te bewegen.

Aanstellen sportformateur en bijeenkomsten sportakkoord.

Met de middelen van het rijk is een sportformateur benaderd. Deze onafhankelijke formateur heeft de eerste bijeenkomsten belegd met de verenigingen om zo er voor te zorgen dat het sportakkoord wordt gevormd.

Opstellen plan van aanbesteding binnensport.

Per 31 december 2021 eindigt de huidige overeenkomst met de exploitant van de binnensportaccommodaties en het zwembad. Er is daarom begonnen met het zoeken van een nieuwe exploitant voor de binnensportaccommodaties en het zwembad door een plan van aanbesteding te laten opstellen door een externe adviseur. Aan de hand van dat plan kan de vraag uitgezet worden in de markt om de beste exploitant te vinden. Zo gaan het opleveren van het nieuwe zwembad en de zoektocht naar de beste exploitant hand in hand.

Cultuur

Uitvoering Convenant Cultuurbedrijf 2018 t/m 2021

Uitvoering van de product- en prestatieafspraken op het gebied van podiumkunsten, beeldende kunst, film, cultuureducatie, amateurkunst en het toeristisch en cultureel informatiepunt binnen het budget dat hiervoor in het convenant is vastgelegd.

Agnietenhof

De kaartverkoop voor seizoen 2019/2020 verloopt voorspoedig.

Zinder

Aan de installatie van het Acoustic Control Systeem in de multifunctionele zaal wordt op dit moment de laatste hand gelegd. Door het variabele elektronisch akoestisch systeem is de zaal ook wat de akoestiek betreft binnenkort multifunctioneel inzetbaar. De koffieconcerten vinden vanaf januari 2020 plaats in deze zaal.

In toenemende mate worden educatieve en maatschappelijke initiatieven door de culturele organisaties in Zinder en andere maatschappelijke organisaties gezamenlijk opgepakt en gepresenteerd.

Cultuur en Erfgoedpact Rivierenland 2018 t/m 2020

De centrale coördinatie van dit regionale programma is in handen van het Cultuurbedrijf (Zinder Educatie). Het wordt gefinancierd door de provincie en de samenwerkende gemeenten. Het programma kent vier deelprojecten.

In september 2019 trok Muzikale Monumenten (70 concerten in 37 monumenten) ruim 10.000 bezoekers. De vertelvoorstelling Vreemde Vogels (verhalen over vluchtelingen in Rivierenland) is in vanaf november 2019 in zeven gemeenten te beluisteren. Het project Erfgoed Mobiel komt tot stand i.s.m. de streekmusea. En het aanbod rond Senioren Cultuurparticipatie wordt uitgevoerd i.s.m. de welzijnsorganisaties.

Uitvoering bibliotheekwerk

Uitvoering van de basismodule, taalhuis en educatieve programma's vindt plaats zoals vastgelegd in de beschikking (inclusief uitvoeringsprogramma) 2019.

Op het consultatiebureau en in de bibliotheek is een BoekStartcoach actief met voorlichting aan ouders over voorlezen en taalontwikkeling. Deze en alle educatieve programma's op de peuterspeelzalen en basisscholen die zich richten op leesbevordering, taalontwikkeling en digitale vaardigheden worden in 2019 bekostigd via het OAB-budget.

Educatie project 'Tiel 75 jaar vrijheid'

De culturele instellingen van Tiel hebben voor alle scholen een herdenkingsroute samengesteld, waarin de lokale geschiedenis van de gemeente Tiel centraal staat. Binnen dit project (eind 2019, 1e helft 2020) ontdekken de leerlingen erfgoed verhalen rondom 75 jaar herdenking.

Recreatie

Fietsroutenetwerk

De gemeente gaat een nieuwe overeenkomst aan voor het beheer en onderhoud van het fietsroutenetwerk voor een periode van 10 jaar. Het beheer van het regionale fietsroutenetwerk ligt in handen van Uiterwaarde. Het routenetwerk wordt gewaardeerd en heeft een belangrijke functie voor de recreatieve waarde van het gebied. De kosten bedragen voor 10 jaar € 36.889,-. Dit bedrag heeft de raad vrijgemaakt bij de perspectievennota 2018 en is opgenomen in de huidige begroting.

Gastvrije Waaldijk

Wij nemen deel aan de dijkversterkingsopgave van de Waal en denken mee over het vormgeven van een gastvrije Waaldijk.

Programma 4**Mobiliteit****Welke (nieuwe) beleidsontwikkelingen zijn er?****Wat doen we dit jaar?**Herijking Mobiliteitsvisie (hoofdwegennet)

In 2018 hebben we onderzoek gedaan naar de toekomstige knelpunten in de doorstroming op ons hoofdwegennet.

Uit dat onderzoek kwam naar voren dat het verkeer aan de westkant van Tiel (N834) in de toekomst in spitsuren vast gaat lopen.

Een nieuwe westelijke uitvalsweg – zoals opgenomen in de Mobiliteitsvisie Tiel 2008-2020 - biedt daarvoor een robuuste oplossing.

Naar aanleiding van dat onderzoek heeft de raad op 26 juni 2019 bij amendement besloten om een haalbaarheidsstudie naar de westelijke uitvalsweg op te nemen in de perspectievennota.

Op 19 juni 2019 heeft de raad de nieuwe woonvisie vastgesteld. Deze visie wordt in 2019/2020 uitgewerkt en vertaald in locatieontwikkelingen.

Op basis daarvan actualiseren we in 2020 het verkeersmodel.

In 2021 willen we de gevolgen daarvan voor de doorstroming van het verkeer op het hoofdwegennet opnieuw in beeld brengen en onze visie op het hoofdwegennet actualiseren (onder voorbehoud van besluitvorming over de perspectievennota in 2020).

Herijking Mobiliteitsvisie (Tiel Fietsvriendelijk)

De Raad heeft op 22 mei 2019 het meerjarig programma "Tiel Fietsvriendelijk" vastgesteld. In dit programma zijn infrastructurele maatregelen en acties opgenomen om het gebruik van de fiets te stimuleren.

Stadsdistributie

De verkenning naar de invoering van stadsdistributie loopt vertraging op. Draagvlak onder ondernemers in de binnenstad is zeer gering. We blijven desondanks in overleg met de ondernemers om te komen tot stadsdistributie.

Verkeerslichten N834 (Hamse Bieze)

De Provincie heeft de uitvoering van het project doorgeschoven naar 2021. De redenen hiervoor zijn:

- a) er moet grond aangekocht worden;
- b) de provincie heeft voorkeur om de Hamse Bieze af te sluiten, dit vanwege ruimtebeslag en de efficiënte werking van de verkeersregeling;
- c) dit najaar wil provincie overleg voeren met de stakeholders van de Hamse Bieze;
- d) voorbereiding duurt minimaal 1 jaar waardoor combinatie met onderhoud aan de provinciale weg niet mogelijk was.

Parkeercapaciteit binnenstad

De oorspronkelijke plannen voor de Santwijckse Poort en de Burense Poort gaan we herzien. Uitgangspunt daarbij is dat we de parkeercapaciteit in de poorten niet uitbreiden, maar inzetten op het aanwijzen van overloopgebieden bij grote evenementen in de binnenstad. De mogelijkheden daarvoor blijken beperkt. Het Veilingterrein is qua oppervlak een interessante locatie, maar heeft juist op zondagen een parkeerpiek. Het tijdens grote evenementen open stellen van de Waalplaat stuit op diverse praktische bezwaren.

Betaald parkeren

We hebben het parkeerbeleid in de binnenstad geëvalueerd. De commissie Ruimte heeft op basis van de uitkomsten op 2 april 2019 de uitgangspunten besproken voor aanpassing van het parkeerbeleid.

Onderdeel van deze evaluatie is het afschaffen van het betaald parkeren in de avonduren. In de parkeergarage in de Westluidensepoort blijft het betaald parkeren in de avonduren wel van kracht.

Naheffingsaanslagen

Begin oktober hebben we de inkomsten uit naheffingsaanslagen over het 1^e half jaar 2019 met AVRI besproken.

Over de 1^e helft van 2019 zijn de inkomsten circa 50% lager dan over het 1^e half jaar 2018.

Mogelijke verklaringen zijn:

- problemen met de handhaafsoftware van de handhelds. Deze problemen zijn inmiddels opgelost.
- misbruik van bezoekerskaarten in het centrumgebied.
- grotere betalingsbereidheid in het centrumgebied dan voorheen.

We hebben AVRI gevraagd om een nadere onderbouwing.

Tijdelijke parkeerplaatsen op woningbouwlocaties

De parkeerders op het Vahstalterrein kunnen zonder problemen doorschuiven naar het Taluud.

Indien locatie Bleekveld op termijn bebouwd wordt dan zullen we de vergunninghouders moeten verdelen over verschillende locaties:

- parkeergarage Westluidensepoort
- Waalkade
- Poort van Santwijck
- Het Taluud.

Vooralsnog is dit nog niet aan de orde. Tot die tijd zetten we Bleekveld in als volwaardige locatie voor parkeervergunningen.

Parkeerhandhaving

Het op korte termijn inzetten van een scanauto is voor Tiel op dit moment nog niet opportuun gebleken.

1. De afgelopen maanden hebben we eerst werk gemaakt van het op orde brengen van het Minipark systeem (cameraparkeren). In april 2019 hebben we besloten om de procedure tegen de Belastingdienst (voldoening BTW over de parkeergelden die binnenkomen via Minipark) te beëindigen en geen beroep aan te tekenen. Tevens zijn we op de Minipark locaties gestopt met de alternatieve vorm van handhaving door een BOA en zijn we teruggekeerd naar de basis insteek van het systeem Minipark: controle met camera's.
2. Naast de inspanning voor het op orde krijgen van Minipark zijn er in de schil rondom het centrumgebied zones voor vergunninghouders, zogenaamde E9 zones (Wet Mulder). In deze gebieden gaan de boeteopbrengsten 1:1 naar het Rijk. Dit gegeven heeft consequenties voor de financiering (business case) van een scanauto. Dit vraagt om een nadere verkenning.

Ontwikkeling E-loket

De 1^e fase van het E-loket start in 2020 met de vergunninghouders in de binnenstad. Wanneer dit draait en de ervaringen zijn positief gaan we de volgende zones/gebieden invoeren.

Versis, aanvullend regiovervoer (basismobiliteit)

In de zomer 2019 zijn aanbestedingen van de opdracht uitvoering Regiecentrale (per 01-01-2020) en een deel van het vervoer per 01-09-2019) afgerond.

Het financiële effect van deze aanbestedingen is niet volledig in beeld te brengen. De aanbesteding Regiecentrale is "goedkoper" uitgevallen en de aanbesteding vervoer is "duurder uitgevallen". De Regio spreekt de verwachting uit dat een kostenstijging aan de orde zal zijn. E.e.a. is nog niet in euro's uit te drukken. Het financiële effect drukt op de budgetten Sociaal Domein.

Programma 5

Ruimtelijke en Economische ontwikkeling

Welke (nieuwe) beleidsontwikkelingen zijn er?

Programatische Aanpak Stikstof

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State geoordeeld dat de Programmatische Aanpak Stikstof en de bijbehorende berekeningssystematiek in strijd is met de wet. Deze uitspraak heeft landelijk consequenties voor ontwikkelingen waarvoor volgens de Wet natuurbescherming een vergunning nodig is. Het gaat om activiteiten die kunnen leiden tot schade aan Natura 2000-gebieden, bijvoorbeeld als gevolg van stikstofdepositie (uitstoot en neerslag van stikstof).

De regering zal hiervoor maatregelen treffen en nieuwe berekeningssystematiek opstellen. Inmiddels is duidelijk dat deze ontwikkeling gevolgen heeft voor o.a. de bouw van nieuwe woningen en de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Hoe groot deze gevolgen zijn zal de komende maanden blijken.

Regionale afspraken woningbouwopgave

De provincie Gelderland en de Regio Rivierenland maken iedere vier jaar afspraken over de woningbouwopgave. Begin 2020 wordt gestart met het maken van nieuwe afspraken. Om zowel met de provincie als binnen de regio onderbouwd afspraken te kunnen maken over de woningbouwopgave wordt momenteel een regionaal woningbehoefte onderzoek uitgevoerd.

Erfgoed

In het 1^e kwartaal 2019 is nieuw erfgoedbeleid vastgesteld, waarbij een grote nadruk ligt op het meer uitdragen van de historie van de stad in economische en toeristische zin. Voor een compleet overzicht van de doelen en het uitvoeringsprogramma wordt verwezen naar de Erfgoednota : Erfgoed in Balans, Tiel is Viel. In het tweede kwartaal is er gewerkt conform beleidsuitgangspunten.

Anders Wonen

Eind 2018 heeft de raad kennis genomen van vijf door de begeleidingsgroep geselecteerde locaties én besloten de locatie Papesteeg uit te werken. Begin dit jaar bleek dat realisatie van woonunits op de locatie Papesteeg niet mogelijk is. Ook twee andere locaties zijn afgefallen. Van de lijst van vijf locaties zijn alleen de locatie Schaarsdijkweg / Lingeweg en Thedingsweerd over. De zorgpartijen hebben hun voorkeur uitgesproken voor de Schaarsdijkweg / Lingeweg. De gemeente is eigenaar van de grond en uit het bureauonderzoek lijkt de locatie geschikt. Eind september zijn de omwonenden hierover geïnformeerd en het bodemonderzoek gestart.

Wat doen we dit jaar?

Verkoop kavels Kellenseweg

Voor het ontwikkelen van het braakliggende terrein zijn voorbereidende onderzoeken uitgevoerd. Uit natuuronderzoek is gebleken dat in het gebied marterachtigen zijn gehuisvest. Voordat een vervolg gegeven kan worden aan het bouwrijp maken van het terrein is ontheffing nodig vanuit de Wet Natuurbescherming. Een ontheffing wordt alleen verleend indien er sprake is van een zorgvuldige mitigatie van de aangetroffen martersoorten. Nader onderzoek zal uitwijzen of hieraan invulling kan worden gegeven.

Logistieke Hotspot Rivierenland

In 2019 staat de regio op de 5e plaats van Logistieke Hotspots in Nederland. Om met de collectieve logistieke activiteiten beter aan te sluiten aan de behoefte van de ondernemers en beschikbare middelen is de Logistieke Hotspot Rivierenland BV (LHR BV) opgeheven. Daarmee is de weg vrijgemaakt voor de nieuwe stichting Logistics Valley Rivierenland. In deze nieuwe stichting zijn de organisaties Logistieke Hotspot Rivierenland en Platform Transport en Logistiek Rivierenland samengebracht. De gemeente heeft gekozen om de waarde van de aandelen LHR BV om te zetten in een vierjarig partnerschap van de stichting Logistics Valley Rivierenland.

Digitale bereikbaarheid

Op 18 september 2019 heeft de raad ingestemd met het voornemen van het college om een gemeenschappelijke regeling in te stellen voor de aanleg van een glasvezelnetwerk voor de adressen in de zogenaamde 'witte gebieden'. Dit zijn adressen die momenteel een breedbandsnelheid hebben die onder de Europese norm ligt. Hiermee is een belangrijke stap genomen om te bereiken dat alle adressen in de regio Rivierenland voldoende breedbandcapaciteit hebben en voldoen aan de Europese norm. Daarnaast vinden gesprekken plaats met marktpartijen over het optimaliseren van de breedbandcapaciteit in de hoofdkernen.

Ontwikkeling bedrijvenpark Medel

Op 28 augustus jl. heeft de Raad van State uitspraak gedaan in de ‘beroepsprocedure tegen het bestemmingsplan Medel Afronding’. Vanwege het Programma Aanpak Stikstof (PAS) zijn alle besluiten tot vaststelling van de bestemmingsplannen voor Medel Afronding, zonering Industrielawaai en hogere grenswaarden voor omliggende woningen vernietigd. Door deze uitspraak is er dit jaar geen beschikking over een passende bestemming voor de aanleg van Medel Afronding en de uitgifte van kavels. Maatregelen worden onderzocht om de stikstofdepositie van Medel Afronding binnen de kaders van de aangepaste regelgeving te brengen. Met deze maatregelen wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld en in procedure gebracht.

Stadspromotie

Op dit moment werken we aan een bespreeknota Stadspromotie, die we in november aan u willen voorleggen. Dit bevat een advies over de invulling van de positionering van Tiel inclusief een organisatie/samenwerkingsvoorstel voor Stadspromotie/citymarketing waarmee de gemeente Tiel samen met betrokken partijen uitvoering kan geven aan Stadspromotie als integraal onderdeel van de verschillende beleidsdomeinen en thema's. Hierbij wordt de koppeling gemaakt tussen het overkoepelende merk (branding), product en productontwikkeling (citymaking) en werving en promotie (citymarketing).

Programma 6

Openbare ruimte

Welke (nieuwe) beleidsontwikkelingen zijn er?*Afvalstelsel - algemeen*

Het nieuwe afvalstelsel, het zogenaamde "omgekeerd inzamelen", is op 1 juli 2019 ingevoerd. Dit ging gepaard met technische storingen. Er waren problemen met de distributie van pasjes en de Avri was telefonisch beperkt bereikbaar. Deze problemen zijn nu opgelost.

Afvalstelsel - aspect zwerfvuil

Door het nieuwe inzamelstelsel vreesden we aanvankelijk voor een forse toename van illegale bijplaatsingen en zwerfvuil. Of dat men de openbare prullenbakken misbruikt. We bedachten maatregelen om deze mogelijke gevolgen op te vangen. Het voorstel 'Maatregelen Tiel Schone Stad' kost ruim € 200.000.

Het is een uitvloeisel van de afspraken die Tiel met Avri heeft gemaakt over de geschilprocedure. De provincie Gelderland is hierbij opgetreden als mediator.

Na de invoering van het nieuwe inzamelstelsel steeg het aantal bijplaatsingen. Gelukkig is er sprake van een dalende trend. Zo was het aantal extra bijplaatsingen in augustus de helft van het aantal in juli (49 t.o.v. 114).

De kosten van het voorstel staan hiermee niet in verhouding tot de te verwachten effecten. Daarom is het voorstel in de vergadering van de commissie Bestuur op 5 juli ingetrokken. Overigens noemt het voorstel ook een aantal maatregelen die op zich geen geld kosten. Deze worden uiteraard wel uitgevoerd.

Afvalstelsel - aspect maatwerk minder mobiele medemens

Inwoners die moeite hebben om het afval zelf weg te brengen én die geen beroep kunnen doen op thuiszorg kunnen ondersteuning van Avri krijgen. Een drietal Tielse huishoudens maakt hiervan gebruik en krijgen ondersteuning.

Afvalstelsel - aspect incontinentie- en medisch afval

Het Algemeen Bestuur van de Avri heeft op 4 juli besloten om voor het onderwerp incontinentie- en medisch afval maatwerk voor gemeenten toe te staan. De gemeenten hebben daardoor veel meer vrijheid om een eigen beleid op dit onderwerp te voeren. Een Tiels voorstel was geagendeerd voor de raadsvergadering van 14 oktober 2019.

Wat doen we dit jaar?

Avri - Ibor

De werkbudgetten Ibor worden dit jaar overschreden met € 325.000 als gevolg van areaaluitbreiding (€ 35.000), marktwerking (€ 264.000) en gestegen uurtarieven (€ 26.000). Tiel en Avri zijn in overleg om de budgetten voor 2020 structureel in lijn te brengen met de uitgevraagde taken.

Civiele kunstwerken

Op het onderhoudsbudget besparen we ongeveer € 40.000,- Dit is conform de afspraak in het uitvoeringsprogramma.

Dit heeft geen gevolgen voor de gewenste kwaliteit van de civiele kunstwerken op korte termijn.

Integrale planning

De vervanging van de riolering in de binnenstad van Tiel start naar verwachting in 2020. We maken nu een ontwerp voor de bovengrondse inrichting. Dat doen we samen met alle actoren en daar nemen we de tijd voor die nodig is.

Groenbeleid

Er is op dit moment onvoldoende capaciteit om het groenbeleid te herijken.

Wegen

In de programmabegroting staat dat we dit jaar de asfaltdeklaag van de Heiligestraat vervangen. Een aantal woningen in de Heiligestraat is aangemeld voor het programma Sanering Verkeers Lawaai. Dit past binnen de wens om de Heiligestraat in te richten als verkeersveilige 30 km zone. De subsidie voor de geluidsanering gebruiken we om de verkeersinrichting aan te passen. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van de gekozen maatregel.

Dat is aanleiding om weer met de bewoners in gesprek te gaan over de te nemen maatregelen. Het gevolg daarvan is dat de uitvoering van het werk pas volgend jaar plaatsvindt. Vandaar het verzoek om het geraamde budget van € 75.000 over te hevelen naar 2020. Hetzelfde geldt voor de Grotebrugse Grintweg. Hoewel dit werk in september is aanbesteed, verloopt de uitvoering niet zo snel dat de aannemer het gereserveerde bedrag van €111.700 dit jaar factureert. Vandaar het verzoek om het resterende bedrag aan het eind van het jaar over te hevelen naar 2020.

Openbare verlichting

Per 1 januari 2018 contracteerden we een partij voor het dagelijks onderhoud aan de openbare verlichting. Dit was de uitkomst van de regionale aanbesteding. Helaas is na enige maanden geconcludeerd dat de opdrachtnemer niet aan de contractafspraken voldeed. Ondanks de extra inspanningen van beide partijen kwam de samenwerking en de uitvoering niet op het gewenste niveau. Met wederzijdse instemming besloten we de overeenkomst te ontbinden. Daarna is er geen planmatig onderhoud meer uitgevoerd.

Er is dus een achterstand ontstaan bij het onderhoud aan de openbare verlichting. Dit blijkt ook uit de vele meldingen van inwoners over het niet functioneren van de openbare verlichting. In 2019 hielden we een nieuwe aanbestedingsprocedure. Om een goede basis te creëren voor deze aanbesteding moeten we eerst de achterstand wegwerken.

We deden een uitvraag om inzicht te krijgen in de kosten en acties voor die achterstand. Het gaat om een grootschalige vervangactie van lampen. Hiervoor is een offerte aangeleverd voor een bedrag van €125.000,-. De werkzaamheden beginnen dit jaar en eindigen in het eerste kwartaal van 2020. Er is echter geen budget beschikbaar. We verzoeken u dit jaar een extra budget van € 65.000,- beschikbaar te stellen. De overige € 60.000 kunnen we betalen uit het budget 2020.

Riolering en Water

Het budget voor onderhoud aan de vrijvervalriolering overschrijden we met ongeveer € 30.000,- Dit komt door de opdracht rioolreiniging en inspectie van 2018. Een deel van die werkzaamheden voerde de aannemer pas in januari 2019 uit. De opdracht van 2019 is geheel in 2019 uitgevoerd. In 2018 is eenzelfde bedrag dus niet gebruikt. De bedragen plus en min worden vervolgens verrekend met de rioolvoorziening en leveren daarom geen probleem op.

Programma 7

Onderwijs

Welke (nieuwe) beleidsontwikkelingen zijn er?**Goed voorbereid aan de start*****Onderwijsachterstandenbeleid***

Sinds 2019 is er landelijk een nieuwe beleidsperiode aangebroken voor het onderwijsachterstandenbeleid. Het rijk heeft vanaf 2019 meer geld beschikbaar gesteld voor het onderwijskansenbeleid en het geld wordt anders over het land verdeeld. Met dit geld wil het kabinet het aanbod voor peuters uitbreiden en de kwaliteit verhogen.

- *Uitbreiding voorschoolse educatie*

In Tiel wordt momenteel 12 uur voorschoolse educatie aangeboden. Vanaf 2020 moeten gemeenten hun voorschoolse aanbod uitbreiden naar 16 uur voorschoolse educatie.

- *Verbetering kwaliteit*

Vanaf 2022 moet er een HBO geschoolde professional worden ingezet binnen de voorschoolse educatie. Het ministerie werkt op dit moment aan de uitwerking van de kaders.

- *Herverdeling middelen en doelgroepdefinitie*

Het geld dat gemeenten en scholen krijgen om risico's op onderwijsachterstanden bij kinderen tegen te gaan wordt vanaf 2019 anders over het land verdeeld. De herverdeling van de middelen is gebaseerd op een nieuwe definitie van de doelgroep. Vijf indicatoren voorspellen gezamenlijk het risico op achterstand. Dit heeft er in de gemeente Tiel voor gezorgd dat wij meer middelen ontvangen dan voorheen.

Volwasseneneducatie en laaggeletterdheid

Per 1 januari 2020 gaat de landelijke vervolgaanpak Laaggeletterdheid van start. Deze vervolgaanpak moeten we regionaal verder vormgeven. De rol van de gemeente Tiel als contactgemeente voor volwasseneneducatie is ongewijzigd. Dit betekent dat Tiel de voorbereidingen op gebied van aanbesteding en opstellen van het regionaal educatieplan, trekt. Dit is inclusief de aanpak voor laaggeletterdheid. Dit doet Tiel in samenwerking met de gemeenten in de regio. We verkennen ook de mogelijkheid om verbindingen te leggen tussen het taalaanbod voor de nieuwe wet inburgering en het aanbod volwasseneneducatie.

Leerlingenvervoer via Versis

De gemeenten Buren, Culemborg, Neder-Betuwe en West Betuwe hebben besloten om het leerlingenvervoer per schooljaar 2020-2021 ook door Versis uit te laten voeren. Deze besluiten hebben effecten voor de afspraken die de gemeente Tiel met Versis heeft. Er vindt overleg plaats met de Regio, betreffende gemeenten en de klankbordgroep ouders met kinderen die aangewezen zijn op leerlingenvervoer.

Wat doen we dit jaar?**Goed voorbereid aan de start**

- In het kader van de harmonisatie peuteropvang is dit jaar een nieuwe subsidiesystematiek voor (VVE-)peuteropvang ingevoerd. Er heeft een evaluatie plaatsgevonden met de aanbieders. De aanbieders zijn over het algemeen tevreden.
- Het kabinet wil het voorschoolse aanbod voor peuters uitbreiden en de kwaliteit verhogen. Er wordt op dit moment, samen met de betrokken partners, gewerkt aan een advies over de wijze waarop we ons voorschoolse aanbod vanaf 2020 het beste in kunnen richten. In dit advies wordt rekening gehouden met de kaders van het rijk, het gewenste kwaliteitsniveau en beschikbare budget. Het advies is gereed en er wordt gewerkt aan een voorstel voor implementatie.
- De middelen voor het gemeentelijk achterstandenbeleid worden vanaf 2019 volgens een andere verdeelsleutel over het land verdeeld. De herverdeling van de middelen is gebaseerd op een nieuwe definitie van de doelgroep. Er is onderzocht in hoeverre we op dit moment nog de juiste doelgroep bedienen. Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt momenteel bekeken hoe we de doelgroep nog beter kunnen bereiken.
- Er worden gesprekken gevoerd met het ministerie van OCW over aansluiten bij de Gelijke kansen alliantie. Vanuit de alliantie werken gemeenten, scholen en de leefomgeving van kinderen samen om gelijke kansen in het onderwijs te bevorderen. Hier is ook een subsidieregeling aan verbonden.

Leerlingenvervoer

Het leerlingenvervoer (onderdeel taxivervoer) is met ingang van schooljaar 2018-2019 ondergebracht in het regionale Vervoerssysteem Versis. Dit verloopt tot nu toe goed. Er wordt een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder de ouders van leerlingen die gebruik maken van leerlingenvervoer. Het rapport is net na de zomer opgeleverd. Het leerlingenvervoer werd beoordeeld met een 7,6.

Volwasseneneducatie en Laaggeletterdheid

We voeren als gemeente een wettelijke taak uit op gebied van volwasseneneducatie en laaggeletterdheid. De gemeente Tiel is door het Rijk aangewezen als contactgemeente voor de regio.

Uitvoering wettelijke taak volwassenen educatie 2019

Het ROC is de uitvoerende partij. De regio heeft drie inhoudelijke doelstellingen opgenomen in het educatieplan 2019:

1. Het terugdringen van laaggeletterdheid in de regio
2. Het bevorderen van participatie door middel van opleiding en vrijwilligerswerk
3. Het samenwerken met lokale partners om zo een sluitend en breed aanbod te bieden.

Aanpak in Tiel

Wij richten ons in Tiel specifiek op gezondheidsvaardigheden, educatieve zelfredzaamheid en laaggeletterdheid. In dit kader zijn we bezig met de verdere ontwikkeling van het Leerhuis. In het leerhuis stimuleren we inwoners om hun basisvaardigheden te verbeteren zodat zij optimaal kunnen deelnemen aan de samenleving en zelfredzaam worden. Onder het leerhuis organiseren we deelprojecten als de google club en Eva (Educatie voor Vrouwen met Ambitie). Sinds juni 2019 zijn er ook twee regionale taalpunten geopend: Eén in ziekenhuis Rivierenland en één op de stadhuis-campus in Tiel.

We organiseren ook een project rond cultuurhistorie en taalontwikkeling samen met vluchtelingenwerk, ROC en de gemeente Tiel.

Toekomstbestendig onderwijs*Nieuwbouw en renovatie RSG Lingecollege*

- Fase 1: bouw nieuwe Mavo
De bouw een nieuwe Mavo is klaar. In juli is de nieuwe Mavo opgeleverd. De leerlingen zijn het nieuwe schooljaar in een nieuw gebouw gestart.
- Fase 2: renovatie Havo-Vwo
Het voorlopig ontwerp is vastgesteld. Het ontwerp wordt momenteel in bouwteamverband verder uitgewerkt. Start van de bouw wordt begin 2020 verwacht.
- Fase 3: renovatie van Vmbo
Een variantenstudie is bijna afgerond. De start van de daadwerkelijke bouwactiviteiten is gepland voor medio 2021.

Bouw IKC Passewaaij

- In november 2018 is de nationale niet openbare aanbesteding niet gelukt en afgesloten.
- Een nieuwe meervoudige onderhandse aanbesteding is afgerond. Er worden momenteel aanpassingen aan het ontwerp gedaan om binnen het taakstellend budget te blijven.
- Voorbereiding van de bouw vindt plaats in de tweede helft van 2019. De bouw kan naar verwachting in eerste kwartaal 2020 van start gaan. De oplevering wordt eind 2020 of begin 2021 verwacht.

Programma 8**Inwoners en Bestuur****Welke (nieuwe) beleidsontwikkelingen zijn er?****Doel een sterke stad in een sterke regio**

Resultaat samenwerken met andere gemeenten in Rivierenland

Om een goed beeld te krijgen van positie en kansen voor de gemeente Tiel binnen de regionale samenwerking, heeft de gemeenteraad in 2019 een onderzoek laten uitvoeren naar ons profiel en de kwaliteiten en kernwaarden van Tiel als gemeente, die leidend moeten zijn in onze positionering. Het onderzoek is in september uitgemond in een presentatie en de vaststelling door de raad van het eindrapport *Toekomstvisie Tiel*. Om deze toekomstvisie verder te brengen zullen een werkgroep van de raad en een project organisatie worden ingericht. Daarnaast is een coördinerend bestuurder aangewezen te weten de burgemeester, Hans Beenakker. De investeringsagenda is onderdeel van de verdere uitwerking die aankomende periode zal plaatsvinden.

Het oorspronkelijk gereserveerde budget voor het onderzoek (deels gesubsidieerd door de Provincie Gelderland) is inmiddels niet toereikend gebleken. In verband met aanvullende (onderzoeks)kosten bedraagt het aanvullend te dekken deel circa €15.000. Deze kosten bestaan uit kosten voor niet-voorzien bijeenkomsten van de raad en activiteiten in het kader van samenwerking en ontmoetingen binnen het (regionale) netwerk.

Wat doen we dit jaar?**Goede dienstverlening**

Digitaliseren aangiften Burgerlijke Stand

Eind 2019 kunnen uitvaartverzorgers digitaal aangifte van overlijden doen. Daarnaast kunnen toekomstige bruidsparen en geregistreerde partners hun voorgenomen huwelijk of geregistreerd partnerschap digitaal melden. Als dit succesvol is ingevoerd onderzoeken we de mogelijkheid hoe we digitaal aangifte van geboorte in het ziekenhuis mogelijk kunnen maken.

Invoering digitale herinneringen

Het is nog niet mogelijk om inwoners via de Berichtenbox van MijnOverheid te informeren over het verlopen van een reisdocument. De technische koppeling is al wel gerealiseerd, maar er moeten nog procesmatige aanpassingen plaatsvinden. Het aanpassen van de processen doen we gezamenlijk met de gemeenten Culemborg en West Betuwe.

Verkiezingen

In 2019 waren de verkiezingen van het Waterschap, Provinciale Staten en het Europees Parlement. In de begroting is rekening gehouden met twee verkiezingen.

Hierdoor is er op de post verkiezingen een overschrijding van €16.000,- ontstaan.

Congres 'Pluk het Geluk'

De financiële afwikkeling van het congres 'Pluk het Geluk' in maart 2019 laat op zich wachten. De mede-organisator die de inning van de betalende gasten voor zijn rekening heeft genomen, kan pas in december inzicht geven in de definitieve inkomsten. Volgens onze administratie gaat het om een bedrag van € 12.300,- aan inkomsten. Nu alle uitgaven gedaan zijn, blijft er circa € 3.000 over op het taakstellende budget.

Paragrafen

C. Onderhoud kapitaalgoederen

Vastgoed:

We zijn begonnen met de vastgoednota.

De businesscase gronden is gestart. We willen weten welke gronden ons eigendom zijn, wat de inkomsten zijn, welke gronden we kunnen verkopen, welke gronden we moeten houden etc. Ook moeten de contracten geactualiseerd worden.

We zijn gestart met het laten opstellen van een duurzaam meerjarenonderhoudsplan voor panden waarvoor dit wettelijk verplicht is.

Integrale planning openbare ruimte

Geen afwijkingen te melden

E. Bedrijfsvoering

Kwaliteit van de organisatie

Algemeen

In de gemeentelijke organisatie is de afgelopen jaren tientallen miljoenen bezuinigd op de bedrijfsvoering, waaronder op arbeidsplaatsen. Door krapte op de arbeidsmarkt, arbeidsverzuim op kwetsbare plekken en veel personele wisselingen is het college niet altijd meer in staat om alle opdrachten van de wetgever en de raad adequaat en verantwoord uit te voeren zonder een onverantwoorde druk op de organisatie te leggen. Deze vicieuze cirkel vraagt om een oplossing waardoor de organisatie in ieder geval op basisniveau haar taken kan vervullen. Daarvoor wordt een plan opgesteld.

Verbeteren van werkprocessen (LEAN)

In mei 2019 is gestart met het verbeteren van het bestuurlijk besluitvormingsproces. Knelpunten en mogelijke oplossingen zijn in kaart gebracht. Per 1 november start de invoering van een nieuwe manier van rouleren waardoor er meer ruimte komt op de college agenda om "het goede gesprek" te voeren. We blijven de nieuwe manier van werken monitoren. Het ambtelijk voorbereidingsproces wordt versterkt door - naast op de inhoud- meer op het proces te sturen. Dit doen we door de fasen beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming (BOB) bewust te doorlopen. Dit najaar starten vijf BOB-pilots aan de hand van concrete actuele casussen.

In het voorjaar is de concept jaarrekening 2018 door middel van SCRUM sessies met het team Financiën tot stand gekomen. Deze manier van werken is goed bevallen en wordt ook bij de jaarrekening 2019 ingezet. Dit najaar wordt nog een derde LEAN procesverbetertraject opgepakt.

Opvolging bevindingen accountant

We streven er naar om de bevindingen met een hoge prioriteit uit de managementletter 2018 van de accountant in 2019 op te lossen. De accountant adviseert om een inkoopstelsel te implementeren, mede als instrument om preventief te kunnen monitoren op naleving van de

aanbestedingsregels. We zijn in gesprek met BWB over de aanschaf - en implementatie van een inkoop-ondersteunend-systeem, maar verwachten niet dat we dit instrument in 2019 al volledig kunnen inzetten.

Beheersing en Interne Controle

Voor 2019 hebben we 2 resultaten benoemd voor de doorontwikkeling van de Verbijzonderde Interne Controle;

1. Opstellen van Verbijzonderde Interne Controle plan 2019;
2. Bij de uitvoering van dit plan minder afhankelijk zijn van de accountant.

Dit betekent dat we gedurende het jaar al Verbijzonderde Interne Controles uit willen voeren en we de controles geheel zonder afhankelijkheid van de accountant uit kunnen voeren. Als gevolg van het uitlopen van de accountantscontroles voor zowel de gemeente Tiel als Culemborg zijn we genooddaakt onze ambitie bij te stellen. Het Verbijzonderde Interne Controle plan 2019 wordt eind 2019 verwacht, maar voor de uitvoering zijn we nog steeds volgend aan de accountant.

Subsidievolgstelsel - aanbeveling rekenkamercommissie en accountant

De raad heeft unaniem de aanbevelingen van het rekenkamerrapport inzake Subsidies omarmd. Voor het opvolgen van de aanbevelingen van het rapport en voor het 'in control' krijgen van het subsidieproces is het noodzakelijk om over te gaan tot de aanschaf van een specifiek workflowsysteem voor subsidies. Dit is tevens een van de aanbevelingen van de accountant.

Met het aannemen van de perspectievennota is er besloten om tot deze nieuwe uitgave over te gaan. Op dit moment is het nieuwe subsidieproces uitgekristalliseerd en zijn de eerste gesprekken met leveranciers die dit proces in hun workflowsysteem kunnen implementeren gevoerd. Naar verwachting kan er binnen nu en twee maanden worden overgegaan tot aanschaf en kan het systeem uiterlijk het eerste kwartaal van 2020 worden geïmplementeerd in de organisatie.

Inkoop

In 2009 heeft de Raad het Rekenkamerrapport vastgesteld met daarin diverse aanbevelingen rondom inkoop. In 2018 heeft de Rekenkamer een studie gedaan naar de voortgang van de aanbevelingen. Deze studie is in het 1e kwartaal 2019 aan de raad gepresenteerd. De voortgang aangaande deze aanbevelingen staat opgenomen in het Jaarverslag Inkoop- en Aanbesteden 2018.

Daarnaast is er vanaf 2018 een inkoopplan Inkoop en- Aanbesteden. Naast de opmerkingen en aanbevelingen van de rekenkamer zijn er ook opmerkingen en aanbevelingen van de accountant rondom inkoop en aanbesteden. Deze opmerkingen en bijbehorende acties staan vermeld in het Jaarverslag Inkoop en Aanbesteden. Voor de voornaamste doelen en acties voor de komende jaren wordt verwezen naar het Inkoopplan.

In 2017 zijn ambtelijke werkafspraken gemaakt om de regionale inzet zo nuttig mogelijk te kunnen gebruiken en de taken en rollen op elkaar af te gaan stemmen. Het maken van een lokale inkoopplanning heeft daarbij een grote prioriteit gekregen. In 2018 is er vervolgens een aanzet gedaan om afspraken te gaan maken rondom taken, rollen, verantwoordelijkheden, verantwoording, inspanning en controle.

In het 2e kwartaal 2019 is verdere voortgang gemaakt met het stroomlijnen van de inkoopprocessen, waaronder het reguliere overleggen met inkopers, het ontwerpen van formats en het invoeren van een inkoopformulier. De invoering moet helpen bij het vooraf motiveren van opdrachten en de formats moeten helpen bij het standaardiseren van aanbestedingsprocessen en contractvorming, opdat we verder professionaliseren en eventuele aandachtspunten eerder gesignaleerd worden. Verder is er voortgang rondom het inkoop en contractmanagementsysteem:

Een goed administratief systeem van onze contracten zal zowel de rechtmatigheid als de doelmatigheid van het contractbeheer ten goede komen. De druk op medewerkers wordt minder gedurende de (interne) controles, het signaleringssysteem zorgt ervoor dat contracten niet blijven doorlopen na de einddatum, waardoor ook tijdig nieuwe en rechtmatige aanbestedingen kunnen worden gepland, het volume van contracten bij één partij kan beter worden gemonitord en er kan eenvoudiger en eenduidiger worden gecontroleerd of inkoopdossiers volledig en op orde zijn. Projectsturing vindt plaats via BWB. Deze is opdracht gegeven met een planning te komen en direct een oplossingsrichting voor te stellen qua projectleiderscapaciteit om het project te starten.

Het zal noodzakelijk zijn om structureel budget te reserveren voor dit systeem. Ook zal er sprake zijn van eenmalige investeringskosten. Tot slot moet er rekening mee worden gehouden dat het bijhouden van het systeem additionele personeelsinzet verlangt. De kosten hangen samen met nog nader te nemen keuzen, varianten en de resultaten van de aanbesteding, zoals zal worden voorgesteld door het projectteam, onder leiding van de projectleider BWB.

Kwaliteit van de arbeid

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren

Per 1 januari 2020 wordt de Wet Normalisatie Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) van toepassing. De huidige CAR-UWO wordt vervangen door de nieuwe CAO Ambtenaren. Hiervoor dienen alle personele afspraken en regelingen te worden omgezet/aangepast. De invoering van deze nieuwe wet (wettelijke verplichting) vraagt om veel en specialistische personele inzet, opleiding van medewerkers en aanpassing van systemen. In maart 2019 heeft het Bestuur BWB aan BWB hiervoor een project budget ter waarde van maximaal € 164.000,-- ter beschikking gesteld. Hiervan komt een bedrag van maximaal € 60.000 voor rekening van Tiel. Op basis van een opgesteld Plan van Aanpak werkt het projectteam

aan de invoering van de WNRA. Op moment van schrijven kan worden gesteld dat dit binnen de opgestelde tijdsplanning en financiën plaatsvindt.

PSO Audit 2019

De gemeente Tiel vindt het haar maatschappelijke taak mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen te bieden. In dat kader is in 2017 de zogenoemde trede 3 gehaald op de prestatieladder Socialer Ondernemen. (PSO). De gemeente Tiel laat hiermee aantoonbaar zien een bijdrage te willen leveren op het gebied van sociaal ondernemen. Dit doet zij door o.a. in de eigen organisatie werkplekken te faciliteren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en samen te werken met organisaties die dit ook doen.

Iedere twee jaar vindt er een audit plaats waarbij de gemeente Tiel moet aantonen dat zij sociaal onderneemt en medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst neemt of inhuurt via derden. In september 2019 heeft deze audit plaatsgevonden met als resultaat dat de gemeente Tiel is er als organisatie wederom in geslaagd is om de hoogst haalbare certificering te behalen, namelijk trede 3!

Kwaliteit van de arbeidsverhoudingen en de onderlinge relaties

Score werkplezier MO 2018 (medewerker onderzoek)

In 2018 is het werkplezier ten opzichte van het MO onderzoek in 2015 gestegen van 6,5 naar 7,1. Dit is een mooi stijging waar we zeer tevreden mee zijn. Echter het streefgetal van 7,5 is hiermee niet helemaal gehaald. Concrete oorzaken zijn hiervoor niet direct aan te geven. Wel zijn er uit het MO onderzoek een aantal aandachtspunten naar voren gekomen die mogelijk van invloed zijn op de mate van werkplezier. Genoemd zijn onder andere de hoge werkdruk, meer aandacht voor persoonlijke ontwikkeling en meer behoefte aan doelgericht en resultaatgericht werken. Naar aanleiding van het MO zijn gesprekken gevoerd met de teams en zijn concrete verbeteracties op zowel individueel-, team- als organisatie niveau opgepakt. Hierbij zijn zowel medewerker als werkgever aan zet. Als organisatie zetten we in op bijvoorbeeld de inrichting van domeinen, het opstellen van het Uitvoeringsplan en een meerjarig opleidingsplan 2019-2022.

H. Grote projecten

Waalkade, fase 1

De oorspronkelijke planning voor opleveren van het project Waalkade fase 1, was 20 december 2019. Door o.a. vertraging in het goedkeuren van de geoptimaliseerde constructie van de kademuur en langere wachttijden voor materialen, wordt de nieuwe opleverdatum 30 april 2020.

Overdracht speelvoorzieningen

Eind 2019 zijn in ieder geval 8 speelplekken formeel overgedragen. 2 speelplekken zijn opgeheven. Er wordt met 7 andere speelplekken nog gesproken over het bereiken van een zogenaamde nul-situatie (zijnde, speeltoestellen zijn nog minimaal drie jaar goed bij overdracht).

Participatie is geen snel traject, maar de speeltuingroepjes die aan de slag zijn, zijn enthousiast. De einddatum van het project is maart 2022. Dan zijn alle speelplekken overgedragen of opgeheven.

Nieuwe speeltuingroepjes komen niet spontaan, maar meestal als reactie op de brief van de gemeente dat een toestel gaat verdwijnen.

Daarmee ontstaat een automatische fasering in overdracht die voor alle partijen behapbaar is.

De stichting Tiel Speelt is een feit. Er zijn inmiddels vier vrijwillige bestuursleden. Het contract met de gemeente is in concept opgesteld. Dit wordt in 2019 nog afgerond. Daarin zitten wel een paar belangrijke vragen rond de financiën. Blijft het budget gehandhaafd als de gemeente uitbreidt met bijvoorbeeld buurten 9, 10 en 11 in Passewaaij? Vanaf 2014 is geen renovatie meer toegepast op de speeltoestellen. Wat gebeurt er als de ruim over de datum zijnde toestellen allemaal vervangen moeten worden? Dat past niet binnen het huidige budget.

Met Dynamiek wordt gekeken naar het aanstellen van een materialenbeheerder voor speeltuingroepjes. Zo kunnen de groepjes via deze persoon gereedschap lenen, materialen gebruiken en technische ondersteuning krijgen. Het project Overdracht speelvoorzieningen legt hiermee een link met het sociaal maatschappelijke domein.

Nieuwbouw zwembad

De ruimtelijke inpassing is op 17 juli door de raad vastgesteld. Bestemmingsplan is vanaf medio september 2019 onherroepelijk geworden. Omgevingsvergunning wordt begin oktober 2019 afgegeven. Bouwterrein is ingericht en afgesloten met hekken. Aantal tijdelijke parkeerplaatsen zijn conform programma van eisen aangelegd. De bouwwerkzaamheden starten medio oktober 2019 na dat alle kabels en leidingen zijn verlegd en oude zijn verwijderd. Planning realisatie nieuw zwembad is eind 2020. Sloop en terrein inrichting is gereed in 2^e kwartaal 2021.

Burense Poort

Voor Burense Poort stellen we dit jaar een nieuwe ontwikkelingsrichting op, met focus op de huidige parkeerplaats aan het Burgemeester Hasselmanplein en de aansluiting op de binnenstad. Het huidige budget is kaderstellend.

De huurovereenkomst met ABN AMRO is met een jaar verlengd tot 1 januari 2020. Gesprekken vinden plaats over verdere mogelijkheden.

Voor de kiosk aan de stadsgracht sluit Stichting Stadsherstel een huurovereenkomst met een huurder/exploitant. Het herstel van de kiosk in de oorspronkelijke staat kan daarna starten.

Santwijkse Poort

Op dit moment vindt een verkenning plaats naar herinrichting van het gebied, dit mede n.a.v. het voornemen tot de bouw van appartementen op het terrein van Van Dijkhuizen.

Ombuigingen en bezuinigingen

Ombuigingen en bezuinigingen

Inleiding

Zoals u van ons gewend bent rapporteren we ook in deze voortgangsrapportage over de stand van zaken van de ombuigingen en bezuinigingen waartoe u besloten heeft.

Een aantal bezuinigingen waartoe u heeft is besloten is nog niet gerealiseerd.

In deze paragraaf gaan we in op de ombuigingen en bezuinigingen die vanaf 2019 zijn ingeboekt maar die we nog niet (volledig) realiseren. In bijlage 2 hebben we een overzicht opgenomen van alle bezuinigingen waartoe in de begroting 2018 is besloten.

Daarbij geldt de volgende kleurencode:

- wit: bezuiniging gaat pas in na 2019 of is gerealiseerd;
- oranje: nog niet zeker of de bezuiniging (geheel) gerealiseerd wordt;
- rood: bezuiniging wordt niet volgens plan gerealiseerd

In de tweede helft van 2017 heeft de Rekenkamer onderzoek gedaan naar het proces en de verantwoording van de bezuinigingen van de afgelopen jaren.

Bij de behandeling van het rapport in de commissie Bestuur zijn twee afspraken gemaakt:

1. In de voortgangsrapportage wordt steeds een volledig overzicht gegeven van de stand van zaken van de lopende bezuinigingen, niet alleen de afwijkingen;
2. Er wordt gerapporteerd over de maatschappelijke effecten van de genomen bezuinigingsmaatregelen

ad. 1

Dit vindt u terug in bijlage 2, in de tekst hierna gaan we nader in op de afwijkingen.

ad. 2

In de 1e voortgangsrapportage leest u voor welke maatregelen het relevant is om over maatschappelijke effecten te rapporteren. In bijlage 2 leest u over de effecten van die maatregelen. Dit lukt overigens nu nog niet voor alle maatregelen; we zien dit als een groeimodel.

Stand van zaken lopende bezuinigingen

Achterblijvende overhead € 256.786

Op dit moment is er geen zicht op realisatie van deze taakstelling. Op het moment dat we besparingen in de bedrijfsvoering kunnen realiseren gebruiken we die om deze taakstelling te verlagen.

Verkoop eigendommen € 200.000 per jaar gedurende 4 jaar

Inmiddels heeft een aantal verkopen plaatsgevonden, voor 2019 zal de taakstelling worden behaald.

Verblijfsbelasting MOE-landers oorspronkelijk € 525.000, bijgesteld naar € 60.000

In maart zijn de verhuurders van panden waarin MOE-landers verblijven uitgenodigd om aangifte te doen. Sommigen hebben dat gedaan, andere niet. Aan de verhuurders die geen aangifte hebben gedaan zullen we ambtshalve aanslagen opleggen.

In de vorige voortgangsrapportage hebben we de opbrengst afgeboekt naar € 60.000. Pas halverwege volgend jaar kunnen we met enige zekerheid aangeven wat de werkelijke opbrengst zal zijn. Tot die tijd handhaven we de raming.

Afschaffen PGB-systeem leerlingenvervoer p.m.

Het leerlingenvervoer (onderdeel taxivervoer) is met ingang van schooljaar 2018-2019 ondergebracht in het regionale Vervoerssysteem Versis. Dit verloopt tot nu toe goed, maar een besparing levert het niet op. In deze voortgangsrapportage moeten we een overschrijding melden als gevolg van hogere kosten.

Praktijkondersteuner huisarts Jeugd € 100.000

In juni 2018 is de pilot Praktijkondersteuner Huisartsen Jeugd GGZ (POH Jeugd) gestart.

Door de inzet van de POH Jeugd versterken we de samenwerking tussen de huisartsen en de gemeentelijke toegang voor de Jeugdwet met als uiteindelijk doel betere en minder verwijzingen naar geïndiceerde zorg.

Een eerste evaluatie laat positieve resultaten zien. Door de komst van de POH Jeugd hebben we als gemeente meer grip op de toegang tot de Jeugdzorg via de huisartsen.

De samenwerking tussen de gemeentelijke toegang en de huisartsen is verbeterd. De werkwijze van de POH jeugd bevordert de zorgkwaliteit binnen de huisartsenpraktijken: de expertise, het zicht op de sociale kaart en de tijd om de hulpvraag in kaart te brengen maken dat er gericht dan voorheen wordt doorverwezen. Of de inzet van de POH jeugd ook daadwerkelijk leidt tot minder verwijzingen en lagere kosten is lastig vast te stellen. Sinds de komst van de POH Jeugd zijn de kosten voor Jeugdhulp in de gemeente Tiel in de gehele breedte gestegen. Een evaluatie over de eerste helft 2018 liet wel een positief beeld zien ten aanzien van het aantal doorverwijzingen via huisartsen. Begin 2020 zal de eindbalans op worden gemaakt en een besluit moeten worden genomen over de inzet van de POH Jeugd vanaf medio 2020 en verder. De inzet van POH Jeugd is een maatregel die los staat van de ontwikkeling van de Sociale Poort Tiel.

Onderzoeksopdrachten € 125.000

De onderzoeken naar besparingen binnen het Sociaal Domein leveren op dit moment geen bezuiniging op. Veel van de onderzoeksvoorstellen zijn nu meegenomen in "Tiel in Evenwicht". Deze komen dus in de plaats van deze bezuiniging.

Financiële stand van zaken

Financiële stand van zaken

Inleiding

In dit hoofdstuk kijken we per programma eerst naar de uitgaven, waarbij het streven is om overschrijdingen op uitgaven op te vangen binnen het programma. Vervolgens kijken we naar de inkomsten en doen we voorstellen om deze wel of niet als vrij besteedbaar te beschouwen. Aan het eind van het hoofdstuk doen we vervolgens voorstellen hoe om te gaan met de verschillende uitkomsten hiervan. Daarmee geven we u als raad mogelijkheden om hierop te sturen. Alle mutaties zijn incidenteel, tenzij anders vermeld.

Uitgaven en inkomsten per programma

Programma 1 Veiligheid

Uitgaven € 89.000 nadelig

In verband met overlastmeldingen op de hoek Kerkstraat-Vleesstraat hebben we camera's geplaatst, deze kosten € 5.000 in 2019 en € 8.400 op jaarbasis. De structurele gevolgen nemen we mee in de 1e voortgangsrapportage 2020.

Voor de laatste implementatiefase van het project Zohra was nog € 12.000 nodig. Dit bedrag was ten onrechte niet verwerkt in de begroting 2019.

De Omgevingsdienst Rivierenland heeft een Bestuursrapportage 2019 ingediend, hieruit blijkt dat de bijdrage € 70.000 kan worden verlaagd. Doordat er meer omgevingsvergunningen worden aangevraagd hebben we daarvoor extra personeel moeten inhuren. De extra kosten bedragen € 142.000 (zie echter ook de inkomsten).

Inkomsten € 431.000 voordelig

De opbrengst leges van omgevingsvergunningen is in 2019 hoger dan geraamd, we verwachten € 431.000 meer.

Programma 2 Sociaal Domein

Uitgaven € 4.270.000 nadelig

Via de algemene uitkering ontvangen we als centrumgemeente 3 maal (2018, 2019 en 2020) € 538.000 voor transformatie van de jeugdzorg. Deze middelen worden besteed bij de Regio Rivierenland. Omdat de middelen 2018 niet zijn besteed hadden we bij de jaarrekening 2018 die middelen al overgeheveld naar 2019.

De decentralisatie-uitkering "perspectief op werk" van € 1.000.000 betalen we als centrumgemeente door naar het Regionaal Werkbedrijf (RW-Poa).

Ook voor verhoging van het taalniveau van statushouders ontvangen we extra middelen uit de algemene uitkering die we nu besteden: € 48.000. Ditzelfde geldt voor 'Gezond in de Stad': € 4.000.

Als gevolg van de jaarrekening 2018 moeten we nog € 17.500 betalen aan de GGD voor hogere kosten van Veilig Thuis.

Van Werkzaak Rivierenland hebben we een bestuursrapportage 2019 ontvangen. Hierop hebben we een zienswijze ingediend waarin we hebben aangegeven het niet eens te zijn met een aantal onderdelen. Desondanks verwerken we de gevolgen nu wel in onze raming 2019.

- Op de uitkeringslasten verwacht Werkzaak een besparing van € 318.000
- Voor organisatiekosten van Werkzaak moeten we in totaal € 1.309.000 meer betalen dan was geraamd.
- Voor de uitvoering van de WSW moeten we de kostenraming verhogen met € 213.000.
- De kosten van bijstand zelfstandigen zijn € 91.000 lager dan geraamd.
- Voor de inleenvergoedingen raamt Werkzaak een hogere vergoeding van € 364.000.
- Omdat het re-integratiebudget en het participatiebudget lager zijn dan geraamd verlagen we ook de doorbetaling hiervan met resp. € 144.000 en € 7.500.

Gemeenten ontvangen in 2019 en 2020 budget voor de versterking van het taalniveau van statushouders die nog onder de huidige wet inburgeren. Met de middelen beoogd de wetgever dat gemeenten zich oriënteren op de regierol inburgering zodat een soepele overgang naar het nieuwe stelsel. Doordat het budget pas later dit jaar beschikbaar werd is niet al het budget uitgegeven. Projecten zullen pas echt op stoom komen in 2020. De kosten zullen daar dan achteraan komen. We hevelen dan ook een deel van het budget 2019 over naar 2020. Het gaat om een bedrag van € 14.000,-

We verwachten in 2020 het gehele bedrag van 2019 en 2020 uit te geven.

In bijlage 3 is de rapportage over de kostenontwikkeling in het sociaal domein opgenomen. Op dit moment is het niet mogelijk om een betrouwbare prognose van de uitgaven in 2019 te geven. Daarom trekken we de trend van de werkelijke uitgaven 2018 door naar 2019 en zetten deze af tegen de begroting. Dit leidt tot de volgende te verwachten overschrijdingen:

Jeugdhulp € 600.000

Wmo-oud € 800.000

Minimabeleid € 400.000

Meerkostenregeling chronisch zieken en gehandicapten € 75.000

Inkomsten € 122.000 voordelig

De rijksbijdrage Buig is bijgesteld en komt € 224.000 hoger uit dan geraamd, de uitkering voor Bbz is € 102.000 lager.

Programma 3 Vitale en aantrekkelijke stad

Uitgaven € 73.100 voordelig

Via een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds ontvangen we € 15.000 voor de totstandkoming van een lokaal sportakkoord. De middelen worden ingezet voor zogenaamde sportformaten.

In Tiel in Evenwicht hebben we een bezuiniging van € 37.000 opgenomen bij combinatiefunctionarissen sport. Deze besparing kunnen we ook in 2019 al realiseren.

Voor sportaccommodaties zijn de gemeentelijke belastingen hoger dan geraamd. Onder andere komen de lasten voor de wielerveden er nu bij, omdat het recht van opstal nog niet is gevestigd.

Een deel van de subsidie aan de bibliotheek kunnen dekken uit het budget Onderwijsachterstandenbeleid. Dit levert een besparing op van € 96.600. Voor huisvesting van de bibliotheek moeten we € 10.400 bijramen.

De OZB voor cultuurbedouw Zinder is € 18.000 hoger dan geraamd.

Programma 4 Mobiliteit

geen meldingen

Programma 5 Ruimtelijke en economische ontwikkeling

Uitgaven € 25.000 nadelig

Via de algemene uitkering ontvangen we € 25.000 voor het opstellen van een kerkenvisie: hoe gaan we om met religieus erfgoed? We starten deze werkzaamheden op in 2019 en ronden deze waarschijnlijk in 2020 af. De middelen die eind 2019 resteren hevelen we in de jaarrekening over naar 2020.

Programma 6 Openbare ruimte

Uitgaven € 365.000 nadelig

In 2019 hebben we geen inspectieronde voor wegen laten uitvoeren, waardoor we € 14.000 besparen..

De watersysteemheffing is met ingang van dit jaar verhoogd met € 22.000. Deze verhoging is structureel en hebben we niet meer kunnen meenemen in de begroting 2020. We zullen dit in de 1e voortgangsrapportage 2020 corrigeren.

Tegen de wegenheffing 2017 hebben we bezwaar gemaakt, wat nu is toegekend. Daardoor ontvangen we € 54.000 terug.

Er is een achterstand ontstaan bij het onderhoud aan de openbare verlichting. Dit blijkt ook uit de vele meldingen van inwoners over het niet functioneren van de openbare verlichting. In 2019 hielden we een nieuwe aanbestedingsprocedure. Om een goede basis te creëren voor deze aanbesteding moeten we eerst de achterstand wegwerken.

We deden een uitvraag om inzicht te krijgen in de kosten en acties voor die achterstand. Het gaat om een grootschalige vervangactie van lampen. Hiervoor is een offerte aangeleverd voor een bedrag van €125.000,-. De werkzaamheden beginnen dit jaar en eindigen in het eerste kwartaal van 2020. Er is echter geen budget beschikbaar. We verzoeken u dit jaar een extra budget van € 65.000,- beschikbaar te stellen. De overige € 60.000 kunnen we betalen uit het budget 2020.

Door de overlast van ratten hebben we extra vangacties op touw gezet. De kosten bedragen € 20.000 extra.

De bestrijding van de eikenprocessierups heeft ook geleid tot extra kosten: € 60.000.

De werkbudgetten Ibor worden dit jaar overschreden met € 325.000 als gevolg van areaaluitbreiding (€ 35.000), marktwerking (€ 264.000) en gestegen uurtarieven (€ 26.000). Deze verhoging hebben we ook meegenomen in de begroting 2020.

Op het onderhoudsbudget civiele kunstwerken besparen we ongeveer € 40.000,-. Dit is conform de afspraak in het uitvoeringsprogramma.

Dit heeft geen gevolgen voor de gewenste kwaliteit van de civiele kunstwerken op korte termijn.

Programma 7 Onderwijs

Uitgaven € 9.500 nadelig

Het schoolzwemmen is ook in het nieuwe schoolseizoen gecontinueerd. De kosten zijn daardoor € 22.500 hoger dan geraamd.

De kosten voor het leerlingenvervoer zijn hoger dan geraamd, we moeten de raming met € 75.000 verhogen.

In 'Tiel in Evenwicht' hebben we een besparing op de kosten van Peuterspeelzaalwerk opgenomen van € 125.000. Deze besparing wordt ook in 2019 al gerealiseerd.

De kosten van toezicht op de kinderopvang is uitbesteed aan de GGD. Sinds 2018 zien we een toename van de kosten, met name voor inspecties. De overschrijding bedraagt € 30.000 en is waarschijnlijk structureel. We nemen het structurele effect mee in de 1e voortgangsrapportage 2020.

Voor de Cambier van Nootenschool moeten we nog € 7.000 aan gemeentelijke belastingen meenemen die niet was geraamd.

Inkomsten € 40.000 voordelig

Er is meer ruimte verhuurd in het schoolgebouw aan het Koerierspad, dit levert extra inkomsten op van € 40.000.

Programma 8 Inwoners en Bestuur*Uitgaven € 155.400 nadelig*

In 2019 zijn 3 verkiezingen gehouden, in de begroting hadden we er twee geraamd. De overschrijding bedraagt € 46.000, daar staat een kostenvergoeding vanuit de algemene uitkering voor de Waterschapsverkiezingen tegenover van € 30.000.

Als gevolg van de nieuwe verordening rechtspositie raadsleden moeten we de raming voor raadsvergoeding met € 25.500 verhogen.

De kosten voor de pensioenvoorziening van wethouders worden hoger dan geraamd, de premie stijgt met € 12.400, daarnaast moet € 56.800 worden bijgestort om de voorziening weer op peil te brengen.

Voor het onderzoek voor de toekomstvisie van Tiel zijn extra kosten gemaakt. Deze kosten bedroegen € 14.700 en waren bedoeld voor niet-voorzienbare bijeenkomsten van de raad en activiteiten in het kader van samenwerking en ontmoetingen binnen het (regionale) netwerk.

Inkomsten € 82.000 nadelig

Als gevolg van de omzetting van de wachtgelden voor wethouders van een reserve naar een voorziening betalen we de lasten nu rechtstreeks uit de voorziening. In de 1e voortgangsrapportage hebben we een voordeel gemeld van € 240.000. Echter, daarmee vervalt ook de bijdrage van € 82.000 uit de reserve, deze moeten we op dit voordeel in mindering brengen.

Overige uitgaven en inkomsten***Algemene baten en lasten****Uitgaven € 252.000 nadelig*

De rentelasten op onze leningen zijn hoger dan geraamd. De reden hiervoor is dat we eind 2018 nog een langlopende lening hebben moeten afsluiten van € 20 miljoen. Daar staat tegenover dat we op kort geld op dit moment rente ontvangen. Per saldo zijn de rentelasten ongeveer € 180.000 hoger dan geraamd.

Inkomsten € 3.650.700 voordelig

In deze voortgangsrapportage verwerken we de effecten van de mei- en van de septembercirculaire voor het jaar 2019.

Belangrijkste ontwikkeling is een forse verlaging van het accres. Dit wordt veroorzaakt doordat het Rijk veel minder uitgeeft dan was begroot, waardoor ook het gemeentefonds mee omlaag gaat. Voor Tiel is het effect € 1,1 miljoen negatief. Daarnaast is de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds lager dan geraamd, waardoor nog eens ruim € 300.000 minder ontvangen dan geraamd. Hier staat tegenover dat we op de maatstaven een plusje kunnen melden van € 168.000 en dat we in 2019 voor het eerst de vergoeding ontvangen ter compensatie van de tekorten bij de Jeugdzorg. Deze bedraagt € 1.069.000. Ook ontvangen we nog € 655.000 als compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen in het sociaal domein. Deze laatste twee kunnen we beschouwen als (gedeeltelijke) dekking voor de overschrijdingen op de budgetten voor Jeugd en Wmo.

Een aantal aanpassingen heeft een directe relatie met nieuwe of hogere uitgaven, welke elders in deze voortgangsrapportage zijn meegenomen. Dit zijn de volgende:

Waterschapsverkiezingen	30.000
Maatschappelijke begeleiding inburgeringsplichtigen	59.000
Verhoging taalniveau statushouders	48.000
Sportakkoorden	15.000
Kerkenvisies	25.000
Suppletie-uitkering bommenregeling	12.000
Perspectief op Werk (t.b.v. arbeidsmarktregio)	1.000.000
Gezond in de stad	4.000
Bonus beschut werken	63.000

Het dividend van Vitens is aanzienlijk lager dan in voorgaande jaren, een tegenvaller van € 100.300.

Liander heeft de beroepsschriften tegen de aanslag precariobelasting op electriciteitsleidingen ingetrokken. Dit betekent dat we een extra opbrengst kunnen ramen van € 2.052.000.

Bedrijfsvoering

Uitgaven € 242.000 nadelig

Naar aanleiding van de begroting van Werkzaam Rivierenland 2020 laten we een onderzoek doen naar de kosten van de organisatie van Werk in Inkomen. De kosten hiervan bedragen € 42.000.

Er moet een voorziening van € 200.000 gevormd voor een medewerker bij Zinder van wie we afscheid hebben moeten nemen. Hierover hebben we eerder gerapporteerd in de paragraaf Weerstandsvermogen in jaarrekening en begroting.

Inkomsten € 82.000 nadelig

In de begroting is ten onrechte een inkomst geraamd voor een voorheen gedetacheerde medewerker.

N.B. Uit een analyse van salarissen en inhuur derden komt voort dat we op deze kosten geen (substantieel) voor- of nadeel verwachten.

Investeringen***Geldlening WSC de Betuwe***

In april 2018 is wielerpark WSC De Betuwe officieel geopend. Gedurende de bouw zijn er diverse onvoorziene tegenvallers geweest, waardoor het bouwbudget is overschreden. Een bedrag van € 60.745 kan WSC De Betuwe nu niet betalen, maar pas nadat geld is ontvangen van Body Dynamics voor de oprichting van een sportschool op het terrein. Om deze periode te overbruggen hebben wij een lening verstrekt voor dit bedrag.

Nieuwbouw zwembad

Door u is bij diverse gelegenheden gesproken over de nieuwbouw van het zwembad. Dekking van de kosten kan gevonden in bestaande budgetten en hebben we meegenomen in de diverse door u vastgestelde begrotingen.

Een formele vaststelling en beschikbaarstelling van het krediet heeft echter nog niet plaatsgevonden.

Wij stellen u voor om via deze voortgangsrapportage voor de nieuwbouw van het zwembad € 8.660.000 beschikbaar te stellen, bestaande uit € 6.260.000 voor het gebouw en € 2.400.000 voor de installaties en de inrichting.

Budgettair neutrale mutaties

Naast de bovenstaande mutaties die invloed hebben op het saldo van deze voortgangsrapportage stellen we nog de volgende budgettair neutrale mutaties voor (inkomsten en uitgaven stijgen of dalen). Deze verwerken we in de begrotingswijziging die op basis van deze voortgangsrapportage gemaakt zal worden.

<i>Omschrijving</i>	<i>bedrag</i>
Lagere parkeeropbrengsten, lagere storting in reserve parkeren (doorwerking uit 2e voortgangsrapportage 2018)	-400.000
Minder naheffingen parkeren door storting, lagere storting in reserve Parkeren	-27.000
Inzet combinatiefunctionarissen t.b.v. sport en lokaal onderwijsbeleid	345.855
Verschuiving budgetten schoolmaatschappelijk werk, jeugdgezondheidszorg en algemeen maatschappelijk werk naar Sociaal teams/wijkteams	264.343

Exploitatiebijdrage ontwikkelaar Westlede storten we voor de helft in de reserve Grondexploitatie t.b.v. uitgaven in de openbare ruimte en voor de andere helft in het investeringsfonds	200.000
Projectkosten onderzoek explosieven, te dekken uit extra middelen algemene uitkering	50.000
Versnelde afschrijving en verkoop Pomona, tekort 328.000 dekken uit algemene weerstandsreserve	828.000
Besteding provinciale subsidie bewonersinitiatieven duurzaamheid	20.130
Restitutie leningen Tsob, in te zetten voor energietransitie	53.600
Besteding ontvangen subsidie Lekker Lokaal Rivierenland	121.367
Aankoop en verkoop pand Polderweg, verschil ad. € 95.000 te dekken uit specifieke uitkering "aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding"	180.000
Besteding subsidie provincie t.b.v. Stadsmakelaar	50.000
Lagere lasten en baten woonwagens	-10.000
Verkoop woonwagens Vlonder en Sportparklaan, afboeking boekwaarde, opheffen voorziening, storting restant € 86.000 naar reserve woonwagens	395.348
Geluidsanering Nieuwe Tielseweg eo en Lokstraat, gedekt uit bijdrage ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	166.050
Lagere bijdragen en besteding middelen onderwijsachterstandenbeleid	-691.500
Lagere in- en verkopen winkel stadspromotie	-14.000
Doorbetaling aan projectontwikkelaar van subsidie provincie projecten De Ark, Hoveniersweg 23-25 en Voorstad Oliemolenwal	400.000
Aanschaf nieuw raads/bestuursinformatiesysteem ten laste van reserve Automatisering	53.530
Overheveling budgetten:	
Asfaltdeklaag Heiligestraat	75.000
Onderhoud Grote Brugse Grintweg	111.700

Tegelijkertijd met de begroting en deze voortgangsrapportage bieden we u ook een nieuwe nota Reserves en voorzieningen aan. In deze nota doen we voorstellen om een aantal reserves op te heffen, in te stellen en verschuivingen toe te passen. Wij stellen u voor om de gevolgen van deze nota ook mee te nemen in de bij deze voortgangsrapportage behorende begrotingswijziging. Voor de uitkomst van de exploitatie is dit budgettair neutraal.

Verloop post onvoorzien

Het verloop van de post onvoorzien is als volgt:

Begroting 2019	€ 70.000
Inrichtingsplan Santwijckse Poort	€ 12.500
Onderzoek voor- en nadelen eigen inkoop en contractmanagement	€ 27.500
Uitvoeringsbudget LHBTI	€ 5.000
Huidige stand	€ 25.000

Resumé

De begroting 2019 kwam na de behandeling in de raad uit op een positieve uitkomst van € 201.000

De mutaties in de 1e voortgangsrapportage telden op tot € 839.000 negatief. Daarmee kwam het geraamde saldo 2019 uit op € 638.000 negatief.

Daar gaat nu ook het negatieve saldo van deze 2e voortgangsrapportage ad. € 1.274.000 van af. Daarmee komen we nu op een raming uit van een tekort over 2019 van 1.912.000.

Dit tekort wordt voor het grootste deel veroorzaakt door factoren waar we zelf weinig invloed op hebben: open eindregelingen, minder inkomsten van het Rijk, extra taken die op ons af komen e.d. Deze ontwikkelingen komen we ook tegen in de begroting 2020 die wij u onlangs hebben aangeboden en zijn in die zin geen verrassing.

Desondanks blijven we scherp op elke uitgave die we moeten doen en zullen we proberen om het uiteindelijke tekort zo veel mogelijk te beperken.

Besluitvorming

Besluitvorming

Resumerend stellen wij u het volgende voor:

1. Deze voortgangsrapportage voor kennisgeving aan te nemen;
2. In te stemmen met de financiële mutaties van deze Voortgangsrapportage.

Bijlagen

Bijlage 1: Financiële mutaties

Mutaties 2e voortgangsrapportage 2019

	uitgaven 2019	inkomsten 2019
<u>Programma 1</u>	89.000	431.000
Camera's Kerkstraat-Vleesstraat	5.000	
Project Zohra	12.000	
Bestuursrapportage ODR	-70.000	
Inhuur personeel t.b.v. omgevingsvergunningen	142.000	
Opbrengst omgevingsvergunningen		431.000
<u>Programma 2</u>	4.270.000	122.000
Doorbetaling DU "perspectief op werk" naar RW-Poa	1.000.000	
Verhoging taalniveau statushouders	48.000	
Gezond in de Stad	4.000	
GGD Veilig Thuis	17.500	
Uitkeringslasten bijstand	-318.000	
Organisatiekosten Werkzaam	1.309.000	
Uitvoering WSW	213.000	
Bijstand zelfstandigen	-91.000	
Inleenvergoedingen participatiewet	364.000	
Re-integratiebudget	-144.000	
Participatiewet	-7.500	
Jeugdhulp	600.000	
Wmo-oud	800.000	
Minimabeleid	400.000	
Meerkostenregelingen chronisch zieken en gehandicapten	75.000	
Rijksbijdrage Buig		224.000
Uitkering Bbz		-102.000

<u>Programma 3</u>	-73.100	0
Sportakkoord	15.000	
Combinatiefunctionarissen sport	-37.000	
Belastingen sportaccommodaties	17.500	
Subsidie bibliotheek dekken uit Oab	-97.000	
Huisvesting bibliotheek	10.400	
OZB Zinder	18.000	
<u>Programma 4</u>	0	0
<u>Programma 5</u>	25.000	0
Kerkenvisie	25.000	
<u>Programma 6</u>	365.000	
Inspectie wegen	-14.000	
Watersysteemheffing	22.000	
Wegenheffing	-54.000	
Vervanging straatverlichting	65.000	
Overlast ratten	20.000	
Bestrijding eikenprocessierups	60.000	
Werkbudgetten Ibor	325.000	
Onderhoud civiele werken	-40.000	
<u>Programma 7</u>	9.500	40.000
Schoolzwemmen	22.500	
Leerlingenvervoer	75.000	
Peuterspeelzaalwerk	-125.000	
Toezicht kinderopvang	30.000	
Belastingen Cambier van Nootenschool	7.000	
Verhuur wisselscholen		40.000
<u>Programma 8</u>	155.400	-82.000
Verkiezingen	46.000	
Raadsvergoedingen	25.500	

Pensioenvoorziening wethouders	69.200	
Toekomstvisie Tiel	14.700	
Bijdrage reserve wachtgelden wethouders		-82.000
<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>	<u>252.000</u>	<u>3.650.700</u>
Rentelasten	180.000	
Minder onderuitputting kapitaallasten	72.000	
Algemene uitkering		1.699.000
Dividend Vitens		-100.300
Precariobelasting		2.052.000
<u>Bedrijfsvoering</u>	<u>242.000</u>	<u>-82.000</u>
Onderzoek Werk en inkomen	42.000	
Voorziening personeel	200.000	
Detacheringen		-82.000
Overige verschillen / afrondingen		
Totaal voor- en nadelen	5.353.800	4.079.700
Totaal budgettair effect		-1.274.100

Bijlage 2: Overzicht lopende bezuinigingen

Omschrijving	2019	2020	port. hdr.	Toelichting	Laatste stand van zaken	Maatschappelijk effect
Kaasschaaf materiële budgetten	€ 150.000	€ 200.000	div	Alle materiële budgetten zijn in 2018 met 2,5% verlaagd en in 2019 nog eens met 2,5%	Gerealiseerd	n.v.t.
Vernieuwing GBA vervalt	0	€ 44.000	HB	Het Ministerie van BZK heeft besloten het moderniseringstraject stop te zetten.	Gerealiseerd	n.v.t.
Verhoging bouwleges 5%	€ 27.000	€ 27.000	FG	Ruimte binnen kostendeckendheid is aanwezig	Gerealiseerd	n.v.t.
Verhoging verblijfsbelasting	€ 25.000	€ 25.000	MM	Verhoging overnachtingen van € 1,-- naar € 1,50, m.u.v. campings, deze is gehandhaafd op € 0,50	Gerealiseerd	Kan op dit moment nog niet vastgesteld worden
Handhaving AVRI		€ 175.000 (vanaf 2020)	HB	Na afwikkeling personele aangelegenheden kunnen de kosten omlaag	Nader te bepalen in 2020	n.v.t.
Terugdringen energielasten	€ 25.000	€ 25.000	BB	Mogelijk als gevolg van inkoopvoordelen	Gerealiseerd	n.v.t.

Verkoop eigendommen	€ 200.000	€ 200.000 (t/m 2021)	BB	Afstoten van eigendommen gedurende 4 jaar	Gerealiseerd	n.v.t.
Verblijfsbelasting MOE-landers	€ 60.000	€ 60.000	MM	Verblijfsbelasting heffen bij verhuurders van panden aan personen uit Midden- en Oost Europa	Opbrengst afgeboekt naar € 60.000, nog onzeker wat zal worden behaald.	MOE-landers schrijven zich in als inwoner van Tiel.
Klimaatbeleid	€ 10.500	€ 10.500	BB	Onderuitputting van het budget	Gerealiseerd	Door de bezuiniging op het klimaatbeleid moeten keuzes gemaakt worden. Het informeren van inwoners en hen de juiste informatie geven heeft de hoogste prioriteit. Dat bereiken we door middel van het energieloket het nieuwe wonen rivierenland. Op het gebied van CO2 reductie, opwekking van duurzame energie en aardgasvrij wonen, moet echter nog veel meer gebeuren. Het laten uitvoeren van relevante onderzoeken en het ondersteunen van initiatieven komt onder druk te staan. Om zoveel mogelijk initiatieven en onderzoeken te laten plaatsvinden wordt financiële

						steun gevraagd aan de provincie.
Peuterspeelzaalwerk	0	€ 25.000, vanaf 2020 € 50.000	MM	Minder subsidie te verstrekken	Gerealiseerd	Geen.
Cultuurhistorische Waardenkaart	€ 10.000	€ 10.000	FG	Onderuitputting van het budget	Gerealiseerd	Bezuiniging kan er toe leiden dat beleidsdoelen en uiteindelijke ook wettelijke taken onder druk komen te staan en financiële risico's voor de gemeente toenemen. De effecten staan uitgelegd in het beleid dat begin 2019 is vastgesteld.
Verhoging OZB 2,5%	€ 186.000	186.000	MM	Verhoging tarieven met 2,5%	Gerealiseerd	n.v.t.
Agnietenhof taakstelling 2,5%	€ 32.500	€ 32.500	BB	Taakstellend, conform materiële budgetten	Gerealiseerd	n.v.t.
Afschaffen PGB-systeem leerlingenvervoer	p.m.	p.m.	MM	Organisatie leerlingenvervoer weer in eigen hand nemen	Nieuw systeem is ingevoerd, leidt niet tot een besparing. Uitvoering is wel goedkoper	

					geworden.	
Sociaal domein						
Praktijkondersteuner huisarts Jeugd	€ 100.000	€ 100.000	MM	Praktijkondersteuner huisarts moet leiden tot minder specialistische hulp	Of de inzet van de POH jeugd ook daadwerkelijk leidt tot minder verwijzingen en lagere kosten is lastig vast te stellen. Sinds de komst van de POH Jeugd zijn de kosten voor Jeugdhulp in de gemeente Tiel in de gehele breedte gestegen. Een evaluatie over de eerste helft 2018 liet wel een positief beeld zien ten aanzien van het aantal doorverwijzingen via huisartsen	
Gelijkschakelen budgetten voor wijkteams Jeugd	€ 150.000	€ 150.000	MM	Budget per wijkteam vaststellen op het niveau van de goedkoopste	Gerealiseerd	n.v.t.

Alternatieve uitwerking mantelzorgcompliment	€ 100.000	€ 100.000	CK	Verlaging van het beschikbare budget naar € 125.000	Gerealiseerd	
Andere wijze van uitvoeren en inrichten van regelingen t.b.v. de Tielse minima	€ 75.000	€ 75.000	CK	Regeling op een andere wijze (laten) uitvoeren.	Gerealiseerd, maar op andere onderdelen toch een stijging	De regelingen zijn met ingang van 1 januari 2018 gewijzigd, waarbij 2018 gold als overgangsjaar. Nu in 2019 lijkt er geen sprake te zijn van nadelige maatschappelijke effecten voor inwoners.
Onderzoeksopdrachten	€ 125.000	€ 125.000 (minimaal)	MM, CK, BB	Mogelijke onderwerpen: • Transformatie Jeugdwet • Opsporen dubbelingen • Niet-wettelijke inzet GGD • Analyse klantgroep 4 • Gemeentelijke meerkostenregeling • Niet wettelijke bijdrage verslavingszorg • Individuele inkomenstoelage • Beschermingsbewind	De onderzoeksopdrachten zijn opgenomen in het pakket van maatregelen voor het Sociaal domein in het stuk 'Tiel in Evenwicht'	

Bijlage 3: Stand van zaken Sociaal Domein

Inleiding

Als reactie op de geconstateerde financiële tekorten in het Sociaal Domein bij de behandeling van de jaarrekening 2016 is met de raad afgesproken om te starten met specifieke kwartaalrapportages Sociaal Domein. Met deze rapportages werd een basis gelegd voor het monitoren van (financiële) ontwikkelingen op de onderdelen Wmo, Jeugdhulp en Minimabeleid. De kwartaalrapportages waren niet gekoppeld aan de reguliere P&C-cyclus en werden apart aan de gemeenteraad aangeboden.

In de raadsvergadering van 19 december 2018 is het besluit genomen om de kwartaalrapportages Sociaal Domein in te bedden in de reguliere P&C-cyclus. Dit betekent dat er voortaan een rapportage over het Sociaal Domein als bijlage wordt toegevoegd aan de 1^e voortgangsrapportage, de 2^e voortgangsrapportage en de jaarrekening. Voorliggende rapportage is het resultaat.

Noot Vooraf: *Het is te vroeg om op basis van deze kwartaalrapportage Q1 + Q2 Sociaal Domein 2019 een voorspelling te doen voor het gehele jaar 2019. In deze rapportage wordt het beeld geschetst van de situatie zoals deze op dit moment is. Dat betekent dat er gewerkt wordt met een redelijk volledig beeld over het 1^e en 2^e kwartaal van 2018 dat wordt afgezet tegen een onvolledig beeld over het 1^e en 2^e kwartaal van 2019. Gedurende 2019 zal het beeld over het 1^e en 2^e kwartaal 2019 veranderen door de verwerking/ betaling van facturen/ zorgleveringen over deze kwartalen. Naarmate het jaar vordert wordt het beeld vollediger en daarmee betrouwbaarder.*

Met de rapportage wordt de raad op hoogte gesteld van (financiële) ontwikkelingen in het Sociaal Domein op de onderdelen Wmo, Jeugdhulp en Minimabeleid. De raad wordt hierdoor aan de voorkant meegenomen in het verloop van de cijfers tot aan de jaarsluiting.

Het vertrekpunt voor 2019 op de onderdelen behorend tot de scope van de deze rapportage is

Kostensoort	Realisatie 2018	Begroting 2019	2019 t/m periode 6
Jeugdzorg	€ 11.220.547,00	€ 10.895.466,00	€ 5.679.897,00
Wmo 2015 (Begeleiding en Kortdurend verblijf)	€ 4.007.168,00	€ 4.494.014,00	€ 2.122.450,00
Wmo (HO, hulpmiddelen en vervoer en woningaanpassingen)	€ 3.911.048,00	€ 3.371.969,00	€ 2.041.353,00
Bijzondere Bijstand	€ 1.777.185,00	€ 1.414.093,00	€ 663.206,00
Totalen	€ 20.915.948,00	€ 20.175.542,00	€ 10.506.906,00

als volgt:

* in de loop van 2019 zal het beeld over het 1^e en 2^e kwartaal 2019 veranderen door de verwerking/ betaling van facturen/ zorgleveringen over deze kwartalen.

Voorliggende rapportage is als bijlage aan de 2^e voortgangsrapportage 2019 toegevoegd. De voortgangsrapportage rapporteert op afwijkingen in de voortgang van de voorgenomen (beleids)activiteiten voor 2019 qua planning, inhoud en/ of financiën en de eventuele consequenties daarvan. Deze bijlage geeft een nadere en meer kwalitatieve onderbouwing van de ontwikkelingen in het Sociaal domein.

De rapportage is als volgt opgebouwd. Als eerste wordt er gerapporteerd over trends/ ontwikkelingen afkomstig uit de realisatiecijfers op de verschillende onderdelen en wordt er per onderdeel meer inzicht gegeven in de inzet die wordt geleverd om de grip op en kennis op dit onderdeel van het Sociaal Domein te vergroten. Tot slot wordt er gerapporteerd op brede ontwikkelingen die het gehele sociale domein aangaan en niet specifiek tot een onderdeel toe te rekenen zijn.

1. Wet Maatschappelijke ondersteuning

Algemeen:

Het landelijke beeld dat de kosten van de Wmo stijgen geldt ook voor Tiel.

Begeleiding

De uitgaven voor de Wmo maatwerkvoorziening begeleiding vertonen, a.g.v. de toename van het aantal inwoners dat daar een beroep op doet, een aanzienlijke stijging. In hetzelfde tijdvak 2018 maakten 475 inwoners gebruik van begeleiding in de vorm Zorg in Natura. We zien dat in de vergelijkbare periode 2019 530 inwoners die daar gebruik van maken.

Huishoudelijke ondersteuning

Aantal huishoudens dat huishoudelijke ondersteuning ontvangt is t.o.v. 2018 ook gestegen. Van 671 huishoudens naar 752 huishoudens in de vergelijkbare periode.

Hulpmiddelen (inclusief woonvoorzieningen)

De uitgaven voor inkoop en onderhoud van Wmo hulpmiddelen zijn over de eerste 6 maanden 2019 vrijwel gelijk aan de uitgaven over dezelfde periode 2018.

Het aantal “uitstaande” hulpmiddelen in bruikleen is gestegen. In de 6 maanden van 2018 was het aantal “uitstaande” hulpmiddelen 971 en in 2019 bedraagt dat aantal 1025.

Versis, aanvullend regionaal vervoer

Het aantal Versis pashouders t/m juni 2019 bedraagt 1771. Daarvan zijn er 619 aangemerkt als actieve reizigers. In dezelfde periode 2018 waren dat er 1669. Daarvan zijn er 607 aangemerkt als actieve reizigers.

Woningaanpassingen

In de eerste rapportage werd geconstateerd dat er een stijgende lijn is te zien in het aantal aanvragen voor woningaanpassingen. Dat zet zich voort. De verwachting is dat er aanzienlijke stijging van uitgaven op dit budget te verwachten is. In 2018 werd deze trend t.o.v. 2017 al geconstateerd. Een nadere analyse van deze ontwikkeling vindt plaats.

Persoonsgebonden budgetten (huishoudelijke ondersteuning en begeleiding)

De Sociale verzekeringsbank (SVB) is verantwoordelijk voor de uitbetaling van de Persoonsgebonden budgetten (Pgb-ten) aan de inwoners die zelf hun zorg inkopen. De gemeente verstrekt maandelijkse voorschotten aan de SVB waarmee ze die Pgb-ten uitbetalen. De maandelijkse voorschotten bedragen € 7000, - t.b.v. Pgb-ten Huishoudelijke Ondersteuning en € 25.000, - voor Pgb-ten voor begeleiding. Jaarlijkse achteraf vindt een definitieve afrekening tussen de SVB en de gemeenten plaats. Evenals bijstelling van de bevoorschotting.

Van de SVB worden periodiek prognose betreffende de uitnutting van de voorschotten ontvangen. Deze prognoses laten zien dat de uitnutting de voorschotten Pgb-ten begeleiding afneemt. T.o.v. 2018 is een daling met ongeveer 18% te zien bij de Begeleiding.

Of en in hoeverre deze daling een relatie heeft met de stijging van de kosten van Zorg in Natura is niet te zeggen.

De uitnutting de voorschotten Pgb-ten Huishoudelijke Ondersteuning neemt met 3% licht toe.

2. Jeugdwet in cijfers***Algemene ontwikkelingen***

Uit de onderzoeken naar de omvang van de jeugdhulp in Tiel van zowel LPBL als Significant blijkt dat het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van Jeugdhulp in Tiel vanaf 2017 afneemt. In 2018 betrof het ongeveer 10% minder jeugdigen in zorg in vergelijking met 2016. Het aantal jeugdigen in zorg is echter hoger dan het aantal jeugdigen in zorg voor de transitie. Daarbij liggen ook de kosten per jeugdige hoger.

Op basis van de cijfers van de eerste twee kwartalen van 2018 en 2019 zien we op dit moment het volgende beeld. In 2018 hebben in de eerste twee kwartalen 1212 jeugdigen zorg ontvangen. In 2019 zijn dit in dezelfde periode (op basis van de cijfers tot nu toe), 1099 jeugdigen. De kosten van de gerealiseerde zorg in de eerste twee kwartalen van 2018 bedroegen € 5,60 miljoen. In dezelfde periode in 2019 is voorsnog €5,44 miljoen aan zorg uitgegeven. In de loop van 2019 kan dit beeld nog veranderen omdat we de komende periode nog facturen kunnen ontvangen die betrekking hebben op prestaties in het eerste en tweede kwartaal 2019.

Jeugdbescherming, drang en dwang

Het aantal jeugdigen dat in het eerste twee kwartalen 2019 met deze hulpverlening te maken heeft gehad is, op basis van de cijfers tot nu toe, 138 tegenover 165 jeugdigen in dezelfde periode in 2018. De uitgaven aan deze hulpverlening in de eerste kwartalen van 2018 zijn, voorsnog, nagenoeg gelijk aan de uitgaven in deze periode in 2019.

Jeugd GGZ

Bij Jeugd GGZ kan het onderscheid worden gemaakt tussen Jeugd GGZ met en zonder 24 uren verblijf. In de eerste twee kwartalen van 2018 maakten 753 jeugdigen gebruik van Jeugd GGZ zonder verblijf. De kosten hiermee samenhangen zijn €1,34 miljoen. In dezelfde periode in 2019 maakten, op basis van de cijfers tot nu toe, 566 jeugdigen gebruik van deze vorm van zorg. De kosten die hiermee samenhangen zijn ruim € 989.000, - .

In 2018 maakten 6 jeugdigen gebruik van GGZ met verblijf in de eerste twee kwartalen van dat jaar. De kosten hiervan bedroegen ruim €125.000,-. In 2019 maakten 7 jeugdigen gebruik van GGZ met verblijf. Hiervoor is tot nu toe een bedrag van €138.000 gedeclareerd.

Jeugdhulp Ambulant

Jongeren van uit naar thuis (ambulantisering) is één van de transformatiedoelen van de Jeugdwet. Als wordt gekeken naar de ambulante jeugdhulp (zonder GGZ maar inclusief jeugd- en opvoedhulp) in de eerste kwartalen van 2018 is te zien dat 527 jeugdigen gebruik van deze vorm van hulpverlening hebben gemaakt. De uitgaven aan deze vorm van zorg bedroegen €2,5 miljoen. In 2019 hebben, vooralsnog, 590 jeugdigen gebruik gemaakt van deze vorm van zorg in de eerste twee kwartalen van het jaar. De kosten die hiermee samenhangen bedragen vooralsnog €2,7 miljoen.

Jeugdhulp Residentieel

In 2018 maakten in de eerste twee kwartalen van het jaar 40 jeugdigen gebruik van Jeugdhulp residentieel (inclusief Jeugdzorgplus zonder GGZ met verblijf). De kosten van deze zwaardere vorm van hulp bedroegen voor deze periode €1,11 miljoen. In 2019 maakten, in de eerste twee kwartalen van het jaar, 41 kinderen gebruik van deze vorm van hulpverlening. De kosten hiervan zijn, op basis van de huidige cijfers, €1,08 miljoen.

Ook voor bovenstaande cijfers over de diverse vormen van hulpverlening geldt dat dit beeld in de loop van 2019 nog kan veranderen. De komende periode kunnen we nog facturen ontvangen die betrekking hebben op prestaties in het eerste en tweede kwartaal 2019.

Persoonsgebonden budgetten jeugdwet

De Sociale verzekeringsbank (SVB) is ook verantwoordelijk voor de uitbetaling van de Persoonsgebonden budgetten (Pgb-ten) aan de inwoners die zelf Jeugdzorg inkopen. De maandelijkse voorschotten bedragen € 23.000, - voor Pgb-ten Jeugdzorg.

De van de SVB ontvangen prognoses laten zien dat de uitnutting de voorschotten afneemt. T.o.v. 2018 is een daling met ongeveer 18% te zien. Of en in hoeverre deze daling een relatie heeft met de stijging van de kosten van Zorg in Natura is niet te zeggen.

3. Minimabeleid

3.1 *Ontwikkeling uitgaven bijzondere bijstand*

Bijzondere bijstand is een vangnetregeling voor inwoners met een laag inkomen. Enerzijds zetten we er op in om het niet-gebruik van mogelijke voorzieningen tegen te gaan, ter voorkoming van armoede en schulden. Anderzijds zien we dat de uitgaven voor bijzondere bijstand structureel hoger zijn dan het budget dat hiervoor beschikbaar is in de begroting. Ook voor 2019 zijn de uitgaven naar verwachting hoger dan in eerste instantie was opgenomen in de begroting.

Op basis van de eerste twee kwartalen zijn geen bijzonderheden te zien in de ontwikkeling van de uitgaven. De maatregelen zoals die in 2018 zijn genomen om de uitgaven terug te dringen hebben ook na 1,5 jaar een blijvend effect. Deze maatregelen waren onder andere gericht op de uitgaven voor duurzame gebruiksgoederen (witgoed). De uitgaven binnen bijzondere bijstand zijn daarmee stabiel.

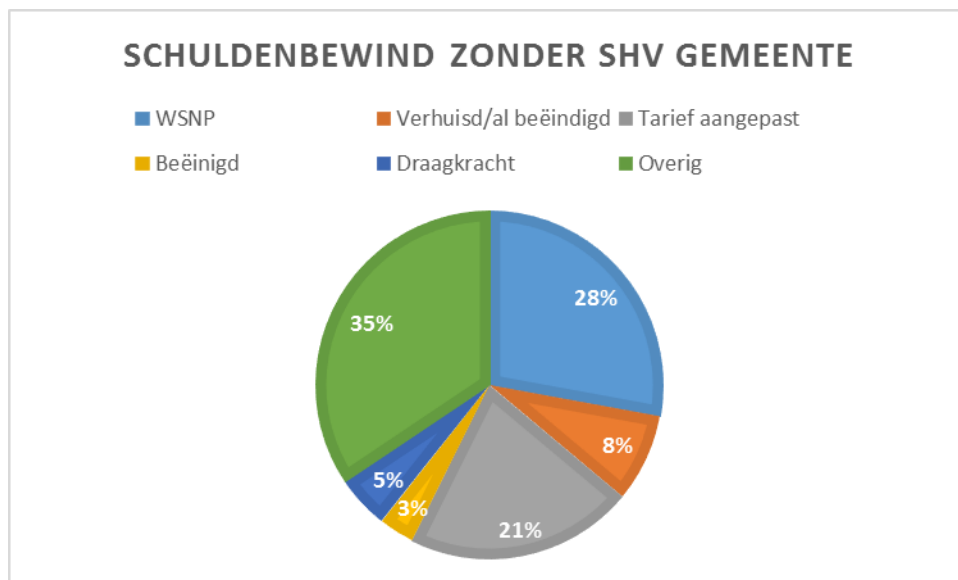
De inzet van het Jeugdfonds sport en cultuur wordt steeds meer gebruik gemaakt. Over de eerste twee kwartalen zijn in totaal 133 aanvragen goedgekeurd.

3.2 *Grip op uitgaven beschermingsbewind*

De dossiers bijzondere bijstand voor beschermingsbewind zijn gescreend op rechtmatigheid.

Er zijn ca 200 dossiers gescreend, waarbij het tarief voor schuldenbewind wordt betaalt. Van deze dossiers blijkt dat bij 72% een schuldhulpverleningstraject via de gemeente loopt.

Van de resterende 28% was het schuldhulpverleningstraject niet meer actueel. Uit nader onderzoek blijkt dat van deze groep er bij 28% nog een WSNP (wettelijke schuldsanering) loopt. Bij 21% is het tarief aangepast nadat deze controle is uitgevoerd. Het standaard schuldentarief voor een alleenstaande bedraagt € 147,62 per maand inclusief btw. Het standaard tarief (zonder schulden) bedraagt € 114,14 per maand. Per individu scheelt dit ca € 400, - op jaarbasis.

Bij 35 % is nog onduidelijkheid wat de situatie is. In sommige gevallen kan een schuldhulpverleningstraject nog niet opgestart worden, omdat de situatie niet stabiel is. Bij andere dossiers is het onderzoek nog niet afgerond.

Het aantal inwoners waarbij de kosten voor beschermingsbewind via bijzondere bijstand vergoed worden lijkt zich te stabiliseren. Door jaarlijks een rechtmatigheidsonderzoek te doen, houden we deze mensen in beeld en krijgen we meer grip op de uitgaven van deze kosten.

4. Grip op gebruik en kosten zorg

4.1 Toegang Sociaal Domein

De gemeente wil haar inwoners ondersteunen met kwalitatief goede én betaalbare zorg. De gemeente moet hierbij zeer doelmatig en doeltreffend met de beschikbare middelen omgaan. Hiervoor stelde het college het plan van aanpak 'Sociale Poort Tiel' op. De 'Sociale Poort Tiel' is een nieuwe, effectieve manier om deze ambities te realiseren.

Het plan van aanpak komt voort uit voorstel 1.17, uit 'Tiel in Evenwicht', (besparing 2e lijn door vereenvoudiging van en investering in 0^e en 1^e lijn). Het plan van aanpak Sociale Poort Tiel brengt een aantal trajecten samen, namelijk:

- motie 'sociale wijkteams 0 – 100' van november 2016
- procesplan toegang sociaal domein van januari 2019

- bezuinigingsmaatregel 1.17; bezuiniging op de 2^e lijns voorzieningen door vereenvoudiging van en investering in de 0^e en 1^e lijn
- aanbevelingen onderzoek LPBL en Significant (onderzoeken naar jeugd)

Dit plan van aanpak sluit aan op de ambities uit het coalitieakkoord: een integrale toegang voor inwoners van alle leeftijden. De richtingen zoals opgenomen in het plan van aanpak sluiten ook aan op de vastgestelde 'Toekomstvisie Tiel'.

Met dit plan van aanpak start het college met de herinrichting van de toegang sociaal domein. Het plan van aanpak wordt komende tijd uitgewerkt langs 3 sporen:

- Spoor 1: Sociale Poort Tiel (het primaire proces), doelmatig en efficiënter inrichten van de onderzoek en toeleiding tot zorg en ondersteuning
- Spoor 2: Voor de Sociale Poort, de inrichting van de 0^e lijnsvoorzieningen gericht op preventie, zelfredzaamheid en participatie
- Spoor 3: Achter de Sociale Poort, sturing, monitoring en verantwoording

4.2 Inkoop en contractmanagement Wmo/Jeugd

Op dit moment wordt de inkoop en het contractmanagement voor de tweedelijnszorg Wmo en Jeugdzorg verzorgd door het team Wmo-jeugd van de Regio Rivierenland. De zes gemeenten die deelnemen aan deze regionale inkoop samenwerking hebben hiervoor een dienstverleningsovereenkomst inkoop en contractmanagement Wmo-Jeugd met de Regio Rivierenland afgesloten. Deze samenwerking is een aantal jaren geleden opgezet vanuit de wens om meer slagkracht en schaalvoordelen te realiseren. Tiel is een van de gemeenten uit Regio Rivierenland. Nog in 2019 wordt een evaluatie van deze dienstverleningsovereenkomst gehouden. Het rapport wordt eind oktober verwacht.

Daarnaast heeft het college opdracht gegeven tot een onderzoek naar de voordelen, nadelen en risico's van het op lokale schaal organiseren van inkoop en contractmanagement Wmo en Jeugd ten opzichte van inkoop en contractmanagement via de Regio Rivierenland. Met speciale aandacht voor; grip op de kosten, uitvoering (intern of extern), relatie met de toegang en de maatschappelijke impact. Dit onderzoek is eind 2019 afgerond. Op basis van de verkregen inzichten uit de adviesrapportage en de evaluatie maken we een goede afweging over de wijze waarop de gemeente Tiel in de toekomst het inkoop en contractmanagement voor Wmo en Jeugd organiseert, waarbij de vraag wordt beantwoord of dit lokaal of regionaal moet gebeuren.

4.3 Onderzoek Prestatielevering Wmo/ Jeugd 2018

Om de rechtmatigheid van de bestedingen binnen het Sociaal Domein in het kader van Wmo en de Jeugdwet vast te stellen heeft onderzoek plaatsgevonden. Onderzocht is of Zorg in Natura en/of Zorg ingekocht met Persoonsgebonden budgetten daadwerkelijk is geleverd door de zorgverleners. De resultaten heeft de accountant meegenomen in de bevindingen voor de jaarrekening.

4.4 POH-jeugd

De 1ste evaluatie van de in juni 2018 gestarte pilot Praktijkondersteuner Huisartsen Jeugd GGZ (POH jeugd) heeft plaatsgevonden. Uit deze evaluatie blijkt dat de ingezette werkwijze binnen de huisartsenpraktijken van de grond begint te komen. Zowel op het gebied van kwaliteit, samenwerking als reductie van kosten zijn positieve resultaten zichtbaar. In het rapport wordt ook een aantal aanbevelingen gedaan. Aan de hand van de aanbevelingen is een plan van aanpak opgesteld om de inzet van de POH jeugd te optimaliseren. Dit plan van aanpak wordt de komende periode uitgevoerd. De pilot heeft een looptijd van twee jaar en eindigt 1 juni 2020.

4.5 Verbinding Passend Onderwijs en Jeugdhulp

Met de stelselwijzingen in het kader van passend onderwijs en de transitie jeugdzorg is de verantwoordelijkheid voor hulp aan kinderen en gezinnen die extra ondersteuning nodig hebben, belegd bij schoolbesturen en gemeenten. In het project Verbinding Passend Onderwijs en Jeugdhulp werken de samenwerkingsverbanden, de gemeenten, het onderwijs en de lokale teams samen om de verbinding en samenhang tussen het passend onderwijs en jeugdhulp te versterken met als doel effectievere en efficiëntere hulp aan kinderen en gezinnen. Er zijn afspraken gemaakt over de wijze van samenwerking en producten ontwikkeld om deze samenwerking te ondersteunen. De nieuwe werkwijze wordt in het primair onderwijs, speciaal (basis) onderwijs en voortgezet onderwijs geïmplementeerd.

4.6 Onderzoeken Jeugd

Er is een analyse uitgevoerd naar de omvang van jeugdhulp in Tiel. Dit onderzoek is uitgevoerd door economisch onderzoeksbureau LPBL. Daarnaast heeft Tiel meegedaan aan de benchmark Jeugd die in opdracht van drie ministeries en de VNG is uitgevoerd door Significant. De conclusies en aanbevelingen uit de beide onderzoeken zijn verwerkt in een memo. Deze memo door het college vastgesteld en dat ter informatie aangeboden aan de raad. De conclusies en aanbevelingen uit de onderzoeken worden verwerkt c.q. meegenomen in het traject Sociale Poort Tiel.

4.7 Sluitende en vroegtijdige aanpak schuldhulpverlening

Inwoners met (dreigende) schulden brengen we eerder in beeld en worden daardoor sneller en effectiever geholpen. Hiermee voorkomen we problematische schulden. Dit doen we door:

- Verbetering informatievoorziening

- samenwerkingsafspraken maatschappelijke partners
- Voortzetting project Vroegsignalering van Schulden

We verminderen het aantal mensen dat afhankelijk is van beschermingsbewind als gevolg van schulden door:

- Samenwerking met bewindvoerders
- Meer en slimmer inzetten van voorliggende voorzieningen

In het najaar 2019 wordt middels een uitgebreide evaluatie een toelichting gegeven op de resultaten en het effect van vroegsignalering. De nu bekende cijfers moeten nog nader geanalyseerd en met de stuurgroep besproken worden.

4.8 Ontwikkeling Regie-functie Sociaal Domein

Op regelmatige basis is er overleg over de verschillende onderdelen in het Sociaal Domein tussen de teams Beleid, Regie en uitvoerende teams. Dit maakt dat er een steeds beter beeld ontstaat van trends en ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein. Daarnaast wordt er inhoudelijk geïnvesteerd in de positionering van de Tielse regisseurs in het Sociaal Domein.

5. Budgetontwikkelingen

Zoals aangegeven is het financiële vertrekpunt voor 2019 in de rapportage als volgt:

Kostensoort	Realisatie 2018	Begroting 2019	2019 t/m periode 6
Jeugdzorg	€ 11.220.547,00	€ 10.895.466,00	€ 5.679.897,00
Wmo 2015 (Begeleiding en Kortdurend verblijf)	€ 4.007.168,00	€ 4.494.014,00	€ 2.122.450,00
Wmo (HO, hulpmiddelen en vervoer en woningaanpassingen)	€ 3.911.048,00	€ 3.371.969,00	€ 2.041.353,00
Bijzondere Bijstand	€ 1.777.185,00	€ 1.414.093,00	€ 663.206,00
Totalen	€ 20.915.948,00	€ 20.175.542,00	€ 10.506.906,00

** in de loop van 2019 zal het beeld over het 1^e en 2^e kwartaal 2019 veranderen door de verwerking/ betaling van facturen/ zorgleveringen over deze kwartalen.*

Op basis van de huidige beschikbare cijfers voor Wmo, Jeugd en Bijzondere bijstand lijken de financiële ontwikkelingen in 2019, vooralsnog, een zelfde lijn te volgen als in 2018. Aan de hand van deze informatie zal de begroting 2019 voor Wmo, Jeugd en Bijzondere Bijstand dan ook worden aangepast naar niveau realisatie 2018 inclusief indexering. Een risico dat hierbij moet worden benoemd is de ontwikkeling van Wmo begeleiding. Hier lijkt sprake te zijn van een stijging in volume en kosten, die mogelijk ook doorwerkt in 2020 en verder. Op basis van de huidige beschikbare cijfers kan deze ontwikkeling echter nog niet worden vertaald naar een verdere aanpassing van de begroting.

